

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik szám alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésny felvetetik's pontosan és jutányosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyors. (Névezések és előléptetések; tanszéki pályázat; magy. tud. akadémia; dunatiszai csatorna; a' czeplédi gazdaképező intézet; Pest, Vas, Mosony és Varasd megyék közgyűlései; közelebb tisztújítási utóhangok Szatmárból; czáfolat 's igazítás Békéskől; Varasd város tisztújítása; rövid közlések; erdélyi ügyek; az állatkínzás elleni egyesület közgyűlési határideje; budapesti napló.)

Amerika.
Portugália. (A' coimbrai egyetem helyzete; az itteni junta suprema's a' portói országkormányzati junta felirata.)
Anglia. (Montemolin gróf.)
Franciaország. (Elegy tudósítások.)
Dánia. (A' schleswig-holsteini rendek válaszfelirata el nem fogadva.)
Görögország. (Gyászvisztele.)
Elegyhírek.
Értesítő.

Magyar- és Erdélyországi.

Ó. cs. s' ap. kir. Főlsége Stand Imre szeghalmi uradalmi volt ispán vezetéknévénél „B é r e z y”-re változtatását kegy. megengedte.

A' nm. magy. kir. udv. Kamra Konrád János tárkányi k. sómázsamertert hasonló tisztviselésben saját törvényekben eszközöndő oktatás végett a' természet és mezei gazdaság tanítól külön választott tanszék ezer p. ft. évpénzzel, — mely a' felsőbb megjelölésére eltöltött minden 10ik szolgálati év után 100 p. ftal fog gyarapítani, állítás-sék fel. Mivel pedig ezen új tanszékre a' m. k. tud. egyetem törvénykara előtt tartandó első; — valamint a' természet- és mezei gazdaságtani — nemkülönben a' vegy- és kézműtan-nak gyakorlati kísérletekkel egyesített's végre a' polgári és vízépítészettan 's rajzoló földmérés (vagyis ábrázoló mér-tani—darstellende Geometrie) tanszékére, mely három tanszékkel szinte a' fen kitett évpénz és kedvezvények ösz-szeköttetvék — az egyetem bölcsészeti kara előtt a' pesti kir. ipartanoda igazgatójának jelenlétében véghezmenendő pá-lyázati határon 1847ik évi február hó 26ára tüzetett ki. A' pályázat és előadások pedig magyar nyelven fognak tar-tatni. — Kelt Pesten 1846ik évi november hó 12kén. Va-r-g a y Károly egyetemi helyettes tanácsjegyző.

Tanszéki pályázat. Ó. cs. s' ap. kir. felsége leg-felsőbb határozatánál fogva kegy. megengedni méltóztatott, hogy a' pesti királyi ipartanodánál az urbért, erdők fentartá-sát, mezei rendőrséget és váltófogtant tárgyazó hazai törvé-nyekben eszközöndő oktatás végett a' természet és mezei gazdaság tanítól külön választott tanszék ezer p. ft. évpénzzel, — mely a' felsőbb megjelölésére eltöltött minden 10ik szolgálati év után 100 p. ftal fog gyarapítani, állítás-sék fel. Mivel pedig ezen új tanszékre a' m. k. tud. egyetem törvénykara előtt tartandó első; — valamint a' természet- és mezei gazdaságtani — nemkülönben a' vegy- és kézműtan-nak gyakorlati kísérletekkel egyesített's végre a' polgári és vízépítészettan 's rajzoló földmérés (vagyis ábrázoló mér-tani—darstellende Geometrie) tanszékére, mely három tanszékkel szinte a' fen kitett évpénz és kedvezvények ösz-szeköttetvék — az egyetem bölcsészeti kara előtt a' pesti kir. ipartanoda igazgatójának jelenlétében véghezmenendő pá-lyázati határon 1847ik évi február hó 26ára tüzetett ki. A' pályázat és előadások pedig magyar nyelven fognak tar-tatni. — Kelt Pesten 1846ik évi november hó 12kén. Va-r-g a y Károly egyetemi helyettes tanácsjegyző.

Dunatiszai csatorna. E' nevezetes kérdés megoldatása már 1802 óta foglalkodtatja hazánk capaci-tásait; megfordult a' törvényhozás előtt is, 's mennyiben va-lamely országos vállalatnak törvényes engedély, kedvezés vagy biztosításra van szüksége, törvény is alkottatott róla a' honatyák által. És mégis — közel félszázad óta is ott áll a' kor- és czélszerűsége által annyira ajánlatos vál-lalat, hol állott negyven esztendő előtt, vagyis ugyszólván semmisségében, azon különbséggel mégis, hogy akkor még néhány ezer pengő forint nem öletett a' tervbe gyümölcsöz-zetlenül.

Nem vagyok mérnök, hogy e' csatorna előnyeiről hosszasan 's matematikai szigorral értekezsem, megtevé ezt annak idejében elég oknyomatosan több tárgyatott egyediség; de magyar vagyok, buzgó fia e' s'nyló hazának, melyet nem egy kopárielkü pénzűzsér önzirjában hagyna megfulasztani 's mint ilyen minden vállalatot, miből a' közre bármí csekély haszon háramlása mutatkozik, gyá-molításra méltó életkérdésnek tekintek, minden egyesü-letet, mely ilyen vállalat-létesítésre füze össze férfi vállalat, nemzetem fakadó bimbójának nézek, mely — meg-érletelttven idő's az isten szép napjának jótékony sugarai ál-tal, illattal árasztandó el a' hazát, mely a' közboldogság oltára előtt tömjénül használtassék; 's épen azért, mivel így veszek minden közhasznú és közszélu társulatot, a' mint-hogy vennie minden becsületes embernek kell, lelkem seb-zó fájdalom borítja, valahányszor egyik vagy másíknak enyészttét kell megélnem.

Mi még nem fejlődünk ki eléggé a' socialis életre, ezt szokják mondani azon némelyek, kiknek ubi bene, ibi patria, vagy kiknél az elv csak névben él, de többé nincs jelen! Pedig, ha csak kissé elfogulatlanul tekintünk körül, a-karat ellen is ellenkezőről kell meggyőződnünk; megneve-zésekbe nem bocsátkozom, mert ekkor keserű lennék, pe-dig erre nem érzek hajlamot magamban. Socialis életre nemcsak ki vagyunk fejlődve, sőt egyenesen arra levén teremtve, már velünk született hajlamunknál fogva sem nél-külözhetjük annak áldásos cseppjeit; avagy nem decantált igazság e' a' magyar vendégszeretet széles e' világon? hi-szen ha enyelgni szabad, a' czinkotai kántor mentéjét, 's fé-lésége kontyát is csap alá adá, csak hogy vendéginek teli kulacsosal szolgálhasson. Ez nem más, mint szeretete a' társas életnek. Igaz ugyan, hogy ez csak multságban jár-

ja, hol társakra akadni nem olly nehéz: ha mindazáltal lé-nyegileg veszszük a' dolgot, ezek épen ugy pénzbe 's gyak-ran tetemes pénzbe kerülnek, mint amazok, bizonyások erre a' zsidó és tózsér kézbe került sok zálogjóság'stb. — még pedig azon különbséggel, hogy míg ezek örökre pu-rum veszteség maradván, a' családok tönkrejutását esz-közlük, amazok kamatozással kísérvén a' befektetett tőkét, közgyarapodást eszközölnék. 'S ne gondolja senki, hogy a' magyar — habár indolensnek tartatik is elleneitől — ezt át nem látná, 's hogy mégis a' valódi kitaró részvét a' leg-világosabb jövedelmezésü vállalatnál is olly gyér, annak okát igen sok helyt lehetne találni, de mégis kiváltkép ab-ban, hogy túlságosan szerelmesek levén a' politikai életbe, ennek elveivel jelenünk meg a' socialis életben is, hol az i-par, gazdaság, kereskedés 's más egyebek forognak fen, 's hogy némely pártemberek más üvegen nézvéen a' dolgo-kat, mint minőn saját eredetiségökben nézetniök kellene, ott gördül közbe a' feltartóztató akadály, hol mármár szé-les örömlükben feltámadási alleluját készülnek énekelni. Ezen állapot az, mellyen hova hamarabb segíteni kell a' tö-rvényhozásnak; addig sikert semmiféle nagyobb szerű köz-vállalatunkban ne várjunk, 's ha mégis ilyen lepne meg, hajlandó lennék azt antifatalista létemre is egyenesen fa-tumnak tulajdonítani.

Socialis viszonyinkról e' nézetemet előadva, felvett tárgyamhoz fordulok. A' dunatiszai csatorna-társaság f. hó 16án délelőtti órákban tartá közgyűlést, hihetőleg az utolsó. Köztudomásra van Beszédes ur csatornatervének krisise, az ennek helyszíneni megbirálására hozott külföl-di tekintélyek véleményei, mik szerint a' csatorna költsége a' Beszédes rubricáját háromszorosan, négyszeresen ha-ladák tul. E' közgyűlésnek tehát illy körülmények közt sem több, sem kevesebb teendője nem vala, mint lenni va-gy nem lenni jéről határozni a' társaságnak. Kiváncsian léptem a' terembe, hol a' haza egyik felvirágzási ága léte-sítéséről, vagy élenyészteséről fognak a' tagok határozni; beléptemkor mindjárt nem gyanítani, hanem hinni kezdém, hogy ez utolsó leend kimondva. A' dunatiszai csatorna kér-dése, tehát olly tárgy volt szőnyegen, melly minimo calculo 18 milliót igényel, 's még is az elnök és jegyzővel együtt 8, mondom nyolcz ember volt jelen a' 15 millió magyarból, kik a' Duna és Tisza mentében élvezik ezen elhagyott orsz-ág jótékonyosságát. E' hidegség olly bélyege az ügyszere-telenségnek, mi miatt a' történetek századok mulva is ro-szalólag fognak rólunk megemlékezni.

Felolvastatván a' nov. 13kán tartott választványi ü-lés jegyzőkönyve, mellyben a' bizottság e' vállalatnak to-vább is fenhagyatását javasolja 's elnök ó excja által elő-terjesztetvé, mikép a' Finje 's hollandi mérnök társai ál-tal 18 millióra reducált költségből egy millió 's néhány száz ezer forint levonása mellett Beszédes főmérnök ur a' esa-tornavonal megasatására ajánlkozik; megemlité kiemelő-leg b. Sina György urnak időközben a' nm. helytartó ta-nácsához beajnyított abeli folyamodványát, miszerint a' báró ur kéri a' nm. főkörmányszéket, hogy addig, míg a' pest-szegedi csatorna-társaság e' napi közgyűlése a' vállalat-állapotáról nem rendelkezik, a' Pest- és Szeged közti vona-lon netán vasut-építési engedélyért folyamodó társaságnak ilyen engedélyt ne adjon; egyszersmind felhatalmazá a' társulat titoknokát, miszerint e' folyamodásról a' közgyűlést tudósítsa, kijelentvé a' nevezetes pénzhatalomnak azon ohajtását is, hogy nem banná, ha az érintett vonalon va-sut építették.

Az öszszegyült tagok egy része az elnöki előterjesztést elejente magának a' folyamodás felolvastának vevék; véleményökben mindazáltal a' bárótól annyiban eltérének, hogy mivel a' báró elsősegét igényel e' társaságnak a' mon-dott vonaloni vasutépítésre minden egyéb társaság felett, az ó egyesülések pedig nem volt kizáratása a' concurren-tiának; ezenfölül mit a' törvény megenged, annak ellenke-zőjét kérni nem c z é l s z e r ü 's'tb. Ők a' báró folyamodását a' közgyűlés folyamodásául annál ke-vésbbé tarták elismerhetőnek, minthogy a' báró egyenesen nem nyilatkozván ki arrul, miszerint ő mint nevezetes pénzhatalmasság a' vasuttársasággá alakulandó mostani esa-torna-társaságnak positiv élére áll, 's a' kezelést vezetén-di; megtörténhetnék, hogy folyamodás folytán a' mondott vonalon másnak sem adatnék építési engedély, 's ekép csak az annyira szükséges közlekedésinkben vesztenénk; ennél fogva jónak látnák, ha a' szegedi vasutvonalon alaku-landó társaság a' kecskeméttel egyezkednék 's ekép vin-né teljesülésbe kitűzött célját. Az itt elmondottak elnök

ur részéről nehezítették, ki is rendkívüli előnyöket sejtvéen a' csatornában, ennek eszméjéről lemondani sehogy sem akart, hanem azt továbbra is fenhagyva — csak pihenésre bocsátani. Ebbe a' tagok is belégyeztek, határozati erőre e-melvén a' választványi javaslatot. Ekép tehát csak a' Sina-féle folyamodás maradt hátra, mi iránt későbbi nyilatko-zatok nyomán szükségesnek tartott előbb a' folyamod-vány megtekintése, 's csak azután határozni felőle, mivel pedig e' folyamodvány kéznél nem volt, a' tagok közakarattal az e' felőli határozatot másnapra halasztot-ták. Ez volt pályája a' dunatiszai csatornának!

Egy számadás feltűnő volt itt, mellyben a' lánchidi igazgatóság a' féligmeddig enyésző félben levő csatorna-társaságtól 2 ezer 's néhány száz pengő forintot követel azon eszközök fejében, mellyeket Clark ur a' próbafurata-soknál használt, 's mellyek a' lánchidi társaságtól vitettek el. Elnök ur kifejté, mikép a' lánchid-társaság ezen esz-közöket ingyen kölcsönzé oda, sőt azok elvitelükkor nem is mutattattak be, hogy följegyeztethetének, sőt Clark ur bevégzvé a' furatást, az eszközöket a' bugaczi pusztán uagya a' nélkül, hogy azokat valakinek őrszésére bizta vol-na; később beszállítatván azok, ismét nem mondatott meg, mik érkeztek meg; 's mik nem? Időközben pedig a' lánchid-nál hasonló eszközökre szükség levén, ujak csináltattak 's ezek ára követeltetik most a' csatorna-társaságon a' nélkül, hogy a' kikölcsönzöttek akár betudatnának, akár visszaa-dattak volna. Furca követelés! A' dolog elintézésére vá-lasztvány nevezetett ki helybeli tagokból.

'S ha ezek után kérdené a' t. olvasó: mit határozott hát a' dunatiszai csatorna-társaság vállalata érdekében? Azt felelném: hogy semmit. †

A' gazdaképező czeplédi intézet megnyit-tatása. Vége.

Igy határoztam el magamban végre a' czeplédi ha-táron egypár telek megszerzését 's azokat földmives iskolá-létesítésre szántam. Az eszközök e' czélra czél-szerűen elrendezett példánygazdaság külön részeinek egy pontba vágó és sikerre irányzott, okszerű üzletben feküsz-nek, 's részint gyakorlatiak (és pedig tulnyomólag) részint elméletiek. A' képezés tárgyai tehát a' mezőgazdaság mind-azon ágai, mellyeknek üzésére az intézet gazdasága alkal-mas nevezetesen: 1-ör A' föld m i v e l é s, mellynek főtényezője a' különféle gazdasági munkák czélszerű léte-sítése, mi csak úgy eszközölhető, ha a' gazda mind küiön-féle munkák czélját és hatását, mind az azokra legalkal-masb eszközöket, mint végre a' mivelendő növények és a' használatára álló föld természetét gyakorlatilag ismeri; 's ez egyik tárgya lesz az oktatásnak. Termesztés és mivélés kitünő tárgyai lesznek: a' gabonának minden fajai, né-melly hüvelyesek, burgonya, burgundi répa, tengeri, rep-ce, dohány, mák, kender, len 's több más alkalmazható iparnövény, bükköny és több lóherfaj. 2or Takar-m á n y k é s z i t é s mind természetes réteken, mind mes-terséges takarmányszerekből, mint azon része a' gazda-ságnak, melly a' gazda egyik fő gondját igényli. — 3or Á-l-l a t t e n y é s z t é s 's névszerint juh, szarvasmarha, ló- és sertésenyésztés tulnyomó istállózás mellett. Juhtenyész-tésre közép finom fajta választatik; a' csirászat részint tisz-ta hazai, részint a' hazaihoz legközelebb álló külföldi fa-jakból állittatik öszsze. A' lótenyésztés csak a' gazdasági munkákra használt kanczákra fog szoritattni, hogy lássuk: mikép lehet kis gazdaságban is, és méneseken kívül jó lo-vakat sikerrel és haszonnal nevelni? Sertések szinte külön fajtaikból fognak öszszehasonlítólag zsirra és husra tenyész-tetni. Méltó gond fog az állattenyésztés körül a' trágyának takarékos gyűjtésére 's mind készítésére, mind alkalmazá-sára fordittatni. — 4er Kertészet, melly czélra 3 holdnyi gyü-mölcsös aránylagos nagyságu zöldséggel álland szol-gálatra. — 5er Szó l ó m i v e l é s, mi szinte három holdnyi téren a' legjelesb bortermeo venyigékből rajnai módra ösz-szeállítva 's pinczegazdasággal öszszekötve a' külföldnek jeles sikerrel koszorúzott tapasztalási nyomán fog üzetni. 6or. E r d ő s z e t, mintegy 100 holdnyi téren, mellyhez a' vidék alkalmatossága miatt — 7er. M é h é s z e t i s lesz köt-ve, olly ága ez a' gazdaságnak, melly utóbbi időkbén méltatlanul hanyagoltatott el. — 8or S e l y e m t e n y é s z t é s mellyhez az öszszes gazdaságot 's annak egyes részeit környező eperfa-sorok 's eleven kerítések szolgáltatták az anyagot. 9er B e l s ő g a z d a s á g, melly alatt nemcsak a' különféle természetvények helyes begyűjtését, használatra s piacra való elkészítését 's czélszerű eltartását, hanem az öszszes gazdaság vitelére szolgáló munkák 's működések

helyes és kerekded egybevágó alkalmazását 's felosztását is értem. 10er Különös figyelem fog fordítani nyereséges finom sajt-csinálás 's a dohány és kender helyes elkészítése tanítására.

Ennyi tárgynak alapos és gyakorlati megtanulására hosszabb idő kívánatván, a képezési folyam három esztendőre van kiszabva, kevesebb időre növendék nem vétetik fel, 'stb.

Alapító ur ezekután szives köszönetét szavazá a hatóságoknak, melyek az ügyet szívükön hordozva, e megnyitást küldötteik által tisztelék meg, kérve továbbra is kegyes pártfogásukat, nemkülönben a hatvanál többre menő vendégek szives és lekötéző megjelentét kiemelve, sűrű éljenzések közt ült helyére.

Utána az intézet felügyelője Sermán János olvasá föl a leczkerendet, a tanulmányok sorozatát és az idő-felosztást, mi ismét közhelyeslére talált, csak hogy a növénydek számára egy kis kiszabott mulatsági időt kívánatos lett volna megállapítani. Majd első oktató Kocsi-Horváth István olvasá fel az alapszabályokat 's a napi rend pontjait, végre egy igen alapos, kimerítő 's az illetőnek széles ismereteit tanúsító felolvasást tartott bevezetési leckeül a gazdasági tudományok hasznosságáról, mi minden jelenlevőnek dicséretét 's helyeslését vonta maga után. Ezek után Czegléd város főjegyzője tisztelék meg küldőji nevében az intézet-alapító urat, hogy ezen közhasznú iskolát épen köztük állítá fel; szives elismerésül szónok a város részéről folytonos részvétet és gyámolítást ígért. Mire Török János intézeti alapító azon világos szavakban válaszolt, hogy elismervén Czegléd városnak iránta és vállalata iránti buzgóságát, annak némi méltánylással Czeglédről mindig egy ifju fog az intézetben neveltetni egyenesen az intézet költségén. Mire ismét éljenek és kézzorítások következtén intézeti alapító ur felszólítá jelenlevő vendégit: sziveskednének most már az ünnepély gyakorlati oldalát is megtekinteni. És kimenének az ugynevezett tanyára, itt láttunk hatféle ekét (nem lévén mezeigazda, neveiket nem tudom) kétféle boronát, rostát, szecsavágót, mind a mivel külföldön létrehozottak mintája után készültet. Közép finomságu példány juh- és kosokat; tirol bika- és teheneket; württembergi fajú kan- és koczákat, melyek tulajdonsága csupán hútra hízni három-négy mázsáig; ellenben a szerb féle fajt inkább zsirra; innét mentünk próbaszántásra, hol az intézeti felügyelő ur az eke teoriáját ismerteté a körülállókka, majd annak elméleti igazságát azonnal gyakorlati tere mutatandó meg, elkezdé a szántást nem tudom mi nevű ekével; a két ökör nem nyakán, hanem homlokán viselé az igát; pedig az üröm mindig csak üröm marad, akár arany pohárból, akár fakéregből igyuk azt; azon ekének azon sajátos természete volt, hogy azt fogni nem kellett a szántónak, ekép tehát épen nekünk való, természetünkben lévén mindent a sorstól várni sült galamb alakjában. A felszántott kis tere külföldi készütségű boronát is fektettek, melyre mindenkor egy ember szokott állani, 's rajta tánczolni, hogy az előre álló fogak a taraczkot 's egyéb gyomot irtsák; ez alkalommal elismert ügyességű intézeti sáfár tevő a kísérletet rajta 's működése sikerült, azonban a czeglédek azon észrevételt még sem hallgathatták el, hogy ki e boronára álland, annak józan fejtűnek kell lennie! Ezzel az ünnepély, mi mindenkit érzékenyen — keble leghőbb oldaláról illetett, be lón fejezve, azon ohajtással: vajha minélelőbb a próbatéteken találkozhattánk az — a milly költséges, és fáradságos, épen oly hasznos, és szép jövődjű intézettel, derék alapító-jával, jeles tanítóival és szorgalmas növendékivel, 's több hasonlónak létesítésén is örvendhetnénk hazaszerte, mert ilyen csakugyan nemcsak minden terjedelmes vármegyében, sőt minden több helységből álló nagyobb uroalomban nemcsak kívánatos, hanem szükséges lenne nálunk. Ezután következett a vendéglőben a magnum áldomás, hol minden becsületes és lelkes hazafiért pohár ürittetett, hol fesztelenség, bizalmas közlékenység, játszi kedély, és jó kedv fűszerei felejthetlenné tevék az intézet megnyitási ünnepélyét, 's bennem azon ohajtást, ébreszté: vajha magam is minélelőbb oly gazdag lehetnék, hogy szinte intézetet alapíthatnék; már hogy minőt, azt csak akkor határozom meg, de minden esetre olyat, hol az író emberek mind házi gazdáknak vallhatnák magukat. A lelkes és vidám vendégszóró a czeglédi zenészek mulattatása mellett esti 6 1/2 órakor oszlott el; 's mi induló félben vagyunk Pest felé tüzet oltani.

Még pár szót Czeglédéről. Czegléd város községe középpontja leend nem sokára a leglátogatottabb forgalomnak; ott vág össze a pesti, szolnoki, kecskeméti és miskolci vaspálya-vonal négyágu sugara; a derék iakosok ez erzik, 's a hely fontossága tudatában készülnek is szorgalmasan, nehogy meglepessenek. E' szerencsés viradást ók szabadon akarják üdvözölni, szabadon az úri szolgálatok minden terheitől, mert haladás és gyarapodás csak ott

lehet, hol a tulajdonrul nem egy harmadik rendelkezik, hanem hol az egészen, és mindenben sajátunk. A község e' tekintetből folyamodik a t. uroalomhoz, mely a vallás-alapjósághoz tartozik, 's mi hiszszük, hogy kor- és törvény-szerű folyamodása nem maradand ohajtott eredmény nélkül, 's hogy ekép Czegléd város nem sokára hathatós lépésekkel fog közelíteni ama magasztos cél felé, hová hivatva van, 's hová jutnia főf elrendeltetése. †

Pestmegyei közgyűlés. Pestmegyének utolsó évnegyedes közgyűlése f. hó. 17kén nyitott meg főispán-helyettesi elnöklet alatt. Elnök ur megnyitó beszédében érintvén a' rendszeret, 's komoly magatartást, a' tárgyakbai bölcs beleszólást, melyről a' tekintetes kk. és rr. oly világos tanúságot tettek; ezeket jelen gyűlésben is alkalmazásba vétetni ajánlván, szokás szerint a' kisgyűlési jegyzőkönyvek hitelesítésére szólítá föl a' rendeket. Ezek közt először azon helytartósági intézvényre kelt kisgyűlési határozat olvastatt, melyben ns Pestmegye felszólítatik a' szabolcsi levél érdemében hozott végzésének fölterjesztésére; a' kisgyűlés e' kormányzékli kívánatot teljesítendőnek határozá' s határozatát a' közgyűlés is elfogadá. A főispánok és helyetteseik nem elökösködhetéséről hozott pestmegyei határozat tehát a' nm. helytartó tanácsnak tudomás végett fel fog küldetni. Utána olvastatt Török Jánosnak a' m. g. egyesület titoknokának folyamodása, 's az erre hozott határozat, melyben a' titoknok tudatván Czegléd határán általa felállítandó majoros és telkes gazdákat képező intézetet, annak nov. 10dikén leendő (már megtörtént) megnyitására e' ns megye részéről küldöttséget kér kineveztetni; mit is a' kisgyűlés megadott. A' nemzeti museum igazgatósága is folyamodott a' megyéhez az iránt, hogy a' Jankovicsféle régiség gyűjtemény — minthogy a' tulajdonos által még életben a' muzeumnak ígértetett, vételessék zár alá, részint pedig irassék össze; e' tárgyban a' kisgyűlés központi főszolgabíró bizta meg, kinek eljárásáról e' gyűlésre kell vala jelentést tennie; azonban főszolgabíró ur a' jelentéstételre rövidnek találván a' határidőt, azt későbbre halasztotta.

A' megyeház és tisztek famennyiségének beszerzéséről is intézkedett a' kisgyűlés, mely tárgyban az egyenes eljárás másod alispánra bízattván, ez a' fának természetbeni kiszolgáltatása 's beszállításában az adózó népet szerfölött terheltnek látván, ez érdemben javaslatot nyujta be a' közgyűlésnek, miszerint a' famennyiség ugy a' tisztek mint az órség 's más egyébre nézve ezental pénzben adassék ki, minnek az illetőkre is meglenne saját elvitathatlan hasznossága, gazdálkodni tanítván őket, de még inkább könnyítve lenne az adózók, kik a' 400 ölnyi famennyiség beszállításával — ha fuvarbért huznának — könnyű számítás szerint legalább is 14 ezer forintot érdemelnének, mi pedig e' ként egészen elvész. A' rr. méltányolva népszerű derék másod alispánjuk nézetét, javaslatát három esztendőre elfogadák 's minden ölnök pénzértékét 12 pfrban állapíták meg. Majd a' katonai élelmezés egy kis czikkecskéje is előfordult, a' nehézlvasok nem elégedvén meg azon nehézségű adagokkal, mik a' könnyű lovasoknak kiszolgáltatni rendeltettek, két font javítást kérnek. A' kisgyűlés meghozá határozatát 's a' közgyűlés helyeslé azt.

E' tárgyban rokonsággal — a' nép érdekét 's inségben sinylődését szívén hordozó másod alispán ur alkalmat vón a' rendeket figyelmeztetni azou körülményekre, mik közé a' szük termés által hozattunk. Az inség aligha kikerülhető lesz 's azért igen czélszerű leend enyhítéséről jó eleve gondolkodni 's gondoskodni. Másod alispán ur megemlíté: mikép a' közmunkák osztályzásakor idő és erőkimélés tekintetéből a' rr. megengedék, hogy a' távolabb vidékek közmunkásai — ha akarják — a' rájuk esendő napszám-mennyiséget pénzen válthassák meg, mely pénzen a' megye aztán napszámok előállítására kötelezi magát. Ezen kedvezést — mely gyalog munkásra 12 garas, szekeresre pedig 2 ft váltóban állított meg, a' megyebeliek közül többen használták, ugy — hogy ez uton 30 ezer pfr. jött már össze a' rr. rendelkezése alá; ezen pénz tehát m. alispán ur véleménye szerint szinte, mint az inség enyhítője tekinthető, mert legezélszerűbb a' népen munka által segíteni; azonban ezen összeg nem elég, azért kíváná: hogy mellözve minden fillérekedést elavult aláírási iven, a' rr. határozának bizonyos összeget, e' nemes és emberszerető célra fordítandót, például 50 ezer pfrtot; megjegyeztetvén előre is, hogy ez nemesak amugy ingyen nyujtassék a' majd jelentkezőknek, hanem általa mező szerzetessék munkálkodásra, élelem-keresésre; megjegyeztetvén azis, hogy ezen összeg az országgyűlési költségek módjára vettessék ki, mely eljárás azonban a' fizetni nem akaró irányában executionalis hatalommal föllépni nem fog; itt csak az emberszeretet és becsületesség teendi a' fizetési kötelességet 'stb. A' rr. szivesen méltányolván a' jeles alispán gondoskodását, indítványát elfogadák 's küldöttséget neveztek ki, mely az összeget egyesekre kivesse, beszédetét eszközölje,

magá utján szükség szerint kiadja 's időnként a' rendeket eljárásáról tudósítsa. Mi pedig meg nem állhatjuk, mennyiben a' közvéleménynek parányi organuma vagyunk, az emberszerető másod alispánnak ezen goudoskodásáért 's a' rendeknek nem fősvénykedő adakozásukért a' szenvedő emberiség és nép nevében köszönetet szavazni.

E' tárgyak után tértek át a' rr. a' tulajdonképeni közgyűlésre, melynek első tárgya a' K. Márk váltóhamisító zsidónak börtönbüli kibocsátatását rendelő kancelláriai leirat volt, melyet azonban a' rr. törvényes nézeteik nyomán ezuttal sem fogadhattak el; miről jövő számnok bővebben szóland. †

Mosony megyének oct. 28kán rendkívüli közgyűlése volt, melyben azon leirat tárgyalatott, mely a' megyének azon hó 5kén hozott határozatát, miszerint a' bruki pályafőnél — magyar földön meglepedett ausztriai vám-szedők ollyatén eljárása erőhatalommal is gátoltassék, semmitteik meg. Gyűlés-megnyitáskor felolvastott ezen leirat, melyből a' rr. egyszersmind megértették, hogy a' dolog elintzésére kir. biztos jelent meg. A' rr. tehát mindezek előtt azon kérdés eldöntését tüzték ki: vajjon küldöttségileg bocsátkozzanak e' a' kir. biztos ural értekezésbe, vagy megyeileg? a' többség ez utóbbi mellett nyilatkozott már csak azért is, mert a' fenforgó tárgy ollyan, melynek alkotványhú elintzésére a' küldöttek kimerítő kimerítéssel el nem láttathatnak, 's ha ennél fogva intézkedésök hibás lenne, annak sujtó eredményét az egész ország érzéné; azért a' küldöttség azonnal kineveztetett, mely biztos urat a' rr. közé megjelenésre híja meg. A' küldöttség nem sokára azon jelentéssel tért meg, miszerint kir. biztos urnak utasítása lévén a' rr. között meg nem jeleni, kéri ezeket, hogy aggodalmaik közlésére más utat válasszanak, hol is ó az orvoslási módokat előterjeszti, a' rendeken állván azoknak el vagy nem fogadása. A' rr. ezen kijelentésben a' megyei törvényhatósági tekintély sérelmét látván, egyenesen a' felírást tarták czélszerűnek, béke okáért mégis belé egyezett az ellenzék, hogy küldöttség járuljon kir. biztos urhoz azon világos kikötéssel, hogy a' küldöttség legkisebb alkudozásba se bocsátkozzék 's egyedül a' rr. aggodalmak megszüntetésére netán szolgálható módok nyilvánítására kérje fel a' m. biztos urat; eljárásáról pedig a' következő napon jelentést tegyen. A' kiküldött szolgabíró és eskütt is ez alkalommal adá be jelentését, miszerint a' megye határozatát végrehajtá 's oct. 7kén a' pályafőtől az ausztriai vámosokat kiültá; ók engedtek, de ezen eljárás ellen német nyelven írt ovást adtak be.

Másnap gyűlésben a' jegyzőkönyv hitelesítése után, mielőtt a' küldöttség jelentése megtétezt volna, elnöklő alispán ur azt kívánta a' jegyzőkönyvbe tétetni, hogy a' tegnapi gyűlésben „a' rr. a' határozat-megsenmisítő leiratot tanácskozás alá vevén, azt el is fogadták“ 's ezt annak nyomán, minthogy kir. bizt. ur is a' küldöttségnek átadott nyilatkozatát, mivel a' tegnapi gyűlésben a' leirat el — vagy nem fogadattasáról szó sincs, viszszaadatni kéri. Az ellenzék ezen kíváuatra megemlíté az 1723: 58 törvényt, mely világosan rendeli, hogy a' megye végzéseit jegyzőkönyvbe igtassa 's azt közgyűlés eloszlása előtt meghitelesítse 's az ekép jegyzőkönyvbe foglaltak sem kisgyűlések, sem fő- vagy alispánok, sem más bárki által meg nem változtathatnak. A' végzés jegyzőkönyvbe volt igtattva, annak hitelesítése a' közgyűlés által alig egy félóra előtt megtörtént, 's meghitelesített jegyzőkönyvet tehát most változtatni törvényszerítés nélkül nem lehet 'stb. Egyéb fontos ok emlegetése után végre a' conservatívek maguk is csak annyit kívántak jegyzőkönyvileg megemlíteni, hogy a' rr. kir. biztos ó mlgát elfogadták; de nem a' leiratot; ebbe az ellenzék is beléegyezni hajlónak mutatkozott, midőn a' pro és contra tett vitatkozások végét elnök alispán bevárni nem akarván következőleg nyilatkozott: „az idő elhalad, kik a' megy. kir. leirat második részének el nem fogadása mellett harczolnak, már mindnyájan több ízben szólottak 's mint látszik nincs is más czéljok, mint a' gyűlést huzni halasztani. (Ugyvan, kiálták az egyháziak) Én tehát folytatá kimondom a' végzést, hogy a' kir. leiratnak a' biztos leküldését tárgyozó része el van fogadva.“ E' nyilatkozat ingerültséget támasztott, 's midőn alispán ur továbbra is megmaradt mellette, Gy. D. következőleg szól: „olly elnök, ki törvényadta tanácskozási jogában a' rendeket megsérti, ki — mielőtt a' tárgyhöz szólni kívánókat mind kihallgatná, erőszakosan végzést mond, az törvénytelenül cselekszik.“ E' nyilatkozatban tiszti ügyész széksértést látván, ellene közkeresetet kért, mit alispán ur teljes készséggel ki is mondott 's az ülést eloszlattá a' nélkül, hogy a' széksértési kereset e' gyűlés folyamata alatt feltétezt volna.

Harmadnap a' gyűl. megnyitása reg. 10 ór. tüzetett ki, de elnök ur megelőzni akarván az ellenzékét, azt 9 órakor nyitotta meg, tehát egy órával előbb, midőn a' jelevolt conservatívek és egyháziakkal azon határozatot hozá: hogy „a' kir. leiratnak nemcsak a' biztosru szóló része, ha-

nem egész terjedelme a' rr. által elfogadtatik. Ezután a' biztos nyilatkozata olvastatott, de melly a' conservativek aggodalmát sem enyészthetvén el, felirat határozatot. Ekkor lépett be az ellenzék, mellynek élén Z. E. gr. köv. indítványt tett: „a' fejedelemhez intézendő felírásban fejtsék ki, hogy e' megye rr. bizton hiszik, miként ő felsége Magyarország törvényei épen tartását szíven viseli 's országunk határin belül külföldi hatóság gyakorlatát meg nem engedi's egyszerűsmondassék ki jegyzőkönyvileg, hogy azon esetben, ha a' felírásnak kellő sikere nem leendő, az úgy a' legközelebb országgyűlésre sérelmül terjesztessék 's annak pártolására az ország törvényhatóságai szólíttassanak fel.“ Ez indítvány határozatképp elfogadtatott 's első aljegyző ur a' jegyzőkönyv tüstinti feltételére megbízott. Ez alatt a' Gy. D. ellen ügyvédi kereset olvastatott, de félre is tétetett, nem lévén meg törvény kívánta kellekei. Megérkezvén első aljegyző ur, a' jegyzőkönyv olvasásához fogott 's midőn gróf Z. E. indítványának azon része, melly az ügynek országgyűlésre sérelmül leendő fölterjesztését 's a' törvényhatóságoknak ez érdemben felhívását illeti, olvastatott, elnök ur nyilvánítja: miként a' felolvasott szavak az indítványzó gr. nyilatkozatában nem foglaltatnak, 's hogy ezért azon szavak a' jegyzőkönyvből okvetlenül kihagyandók. E' nyilatkozatra számosan iraták fel magukat 's pontonkénti tárgyaláskorra fenarták szólási jogukat, de elnök ur oda nyilatkozott, hogy ő kimondott szavaiban végzést mondott ki 's hogy az említett indítvány utolsó részének a' jegyzőkönyvből okvetlenül ki kell maradni. Elmondattott, miként nem az elnök, hanem a' rr. többsége határoz, az indítványzó gróf is elmondá, mikép szavai híven tétettek föl; ez mind nem használt, elnök-alispán szava mellett maradt 's a' nőttenőtt zajos ülést elosztatá jegyzőkönyv-hitelesítés nélkül, melly Z. A. gróf kezeihez került 's nála is maradt.

Ez esemény után az ellenzék részéről biztos urnál azzonnal panasz tétetett 's egyszerűsmondá ő felségéhez felírás intéztetett, mellyben alkotmányos jogukon az elnök által tett sérelem orvoslása kéretik. E' folyamodás biztos urnak adatott át kézbesítés végett. A' conservativekkel együtt az elnök is panaszkodik.

E' kivonatot levelezőnk tudósítása megérkezéseig a' Pesti Hirlapból adjuk. —

Vas megye évnegyedes közgyűlése Szombathely városunkban nov. hó 2án vevé kezdetét. A' nagyszámmal összejyűlni 's a' köztanácskozásokat mindig éber figyelemmel kísérni szokott Rk és az értelmi hallgatóságon felül köznemeseink is oly rendkívüli nagy számmal sereglettek az évnegyedes közgyűlésünkre — természetesen mert választásról volt szó, hogy különben sem kis termünk zsúfolásig tömve volt. Szeretve tisztelt főispáni helyettesünk Zichy-Ferraris Bódog gróf ur őmlga a' legőszintébb éljenzések közt foglalván elnöki székét és a' rrk szíves üdvözlése után előadván, hogy egy éve a' tszéki thirák választatásának elteltvén, mai napon az következők legelőször a' teendők során, egyuttal komolyan figyelmeztete, hogy midőn a' nemesi szabadságok legszebbikét, a' biró-választást gyakorolják, a' birói hivatal fontosságát kellő fontolásra véve, most leginkább minden pártkérdést vagy érdeket szem elől háritsának el 's csak oly egyedekre irányozzák választásukat, kik ezen nagytekintetű hivatalra mind jellemők, mind tudományuk, mind jártasságuknál fogva alkalmasok. — Mire Sz. J. első alispán ur a' rr. közsajnálátára kijelenté, hogy tavaly megválasztott thiró urak közül ebbeli tisztökben oly buzgón foglalatokodott Sz. M., R. Ig., Gl. L., személyesen B. Im. pedig üzenet által a' netalán rájok eső választást körülményeik tekintetéből előre megköszönték. Ezekután első alispán ur elnöklete alatt szavazatszedő választvány neveztetvén 's a' voksolás titkos szavazás utján (bizony sok előtt nagyon is titkos volt, mert azt sem tudták: kik vannak a' kezökben tartott kis papírra felírva) tüstint megkezdett, mellynek eredvényét másnap a' választvány elnöke következőképen jelentette be: a' polg. t. s z é k h e z: Kószeghy Antal 264, Gaál János 247, Radó Lajos 224, Békassy Imre 222, helyettesek: Laky Pál 190, Lippics Antal 187, id. Gothárd István 185, gróf Zichy Herman 169, Reissig Alajos 164, Csesznayák Lajos 163, a' f e n y. t s z é k h e z: Nagy Ferencz 415, Bersenyi Zsigmond 406, Chernel Elek 365, Kéthelyi Mihály 243, Tóth Antal 214, Somogyi Ignác 210; helyettesek: ifj. Vidos Lajos 189, Egerváry Mihály 184, Szalay Imre 134, Hodászy Ignác 118, Tóth Pál 95, Laky Antal 68, Laczkóczy Lajos 31, Hodászy József 12, c s ó d - t. s z é k h e z: Kocsóczy Ferencz 415, Farkas Károly 377, Romy Antal 216, Bárdossy László 193, Ivány György 280, helyettesek: ifj. Szabó Sándor 179, Hetey Vincze 175, Perlaky János 166, és Seper Lajos 152 vokssal választattak meg.

Ezek elsorolta után közszeretű b. M. V. az iránt emelt szót, miszerint, ha jól emlékszik, van a' megyének oly végzése, melly az urod. ügyviselőknak polgári tszékeni részt nem vehetősüket egyenesen kimondja 's mégis ezen fen-

álló szabály daczára L. P. mint urod. ügyviselő polg. tszéki tagul választott meg, kéri tehát a' rrket, hogy eziránt intézkedni méltóztassanak, minthogy a' megyének illy fenálló szabálya létezik 's eddigi szokás folytán helyettes Tóth Antal thiró urral cseréltetett föl.

Hosszabb évek során tapasztalván azonban a' rr., hogy az évenkénti választások részint a' közügyek tárgyalására szánt időt elvonják, de leginkább hogy az az által oly gyakran megújuló surlódások tekintetéből a' közbizalom által fölhevített thiró urak többnyire leköszönvén (mit jelen eset is sajnosan tanúsít, mert polg. tszékiünk ismét oly jeles 's érdeműs egyedeket veszített, mellynek megnyerése nem kis időt kíván) időjártával a' választás naponként szűkebb térre szorítottatik, a' választók naponként növekedő száma is mindinkább nehezíti a' választást, azonban kívánatos, hogy a' tszéki ítéletekben az egyformaság 's biró urak eljárásának könnyítésére a' hosszabb gyakorlat által biztosabban éressék el, elhatározták, hogy jövőre mindenkor a' tszéki thirák is tisztújítás alkalmakor három esztendőre választassanak.

Mivel pedig a' gyakrabban előforduló csőd-ülésekben jsz biró urak elfoglaltságuknál fogva részt nem vehetnek, őmlga főispáni helyettes ur a' rr. e' részben nyilvánított kérelméhez képest főbirói cízzel Valentiny Márton thiró urat a' csőd-törvényszékhez törv. bizonyoságnak kinevezte.

Jövő 1847ben tartandó közgyűlések 's tszékek határnapjai kitűzésére térvén, minthogy szinte tapasztalás azt is bizonyítja, hogy a' tszékek első napján tartatni szokott közgyűlések oly számban, mint jelenleg meghatározva vagnak, nem szükségesek, sőt a' perek elítélésében is késedelmet okoznak, ezek száma kettőre szorítottván, a' kérdéses napok következőképp határozattak meg: február 8án közgyűlés; márt. 8án közgyűlés, 9én törvényszék; május 3kán közgyűlés; június 7én törvényszék; augusztus 9kén közgyűlés; 14én törvényszék; nov. 8kán közgyűlés; dec. 9én törvényszék. *)

Melly nevezetesb tárgyak meghaladta 's a' leérkezett kir. parancsok tárgyalatásuk után még következők vonták leginkább figyelmünket magukra: 1) a' nm. htanácsnak azon intézvénye, melly általa a' megye oda utasítottik, miszerint a' soprony-német ujhelyi vasut-társaságnak az elővényes fölmérésekhez szükség esetére segédkezet nyujtson. A' rr. azon meggyőződésben, hogy a' közjólétet alig képes valami annyira előmozdítani, mint a' jó közlekedési eszközök szaporítása, a' nm. htanácsnak ezen felszólítását szíves örömmel fogadták, főmérnöknek pedig kötelelességül tettek, hogy mihelyt a' társaság által felszólítva leendnek, azonnal készséggel segítségükre lenni hivatalos tartozásnak ismerjék, egyuttal járásbeli fő- és alszolgabiró urak által a' megyebeli lakosok a' kifejlendő körülményekhez képest szükséges kisajátítás eszközésére felszólítandók, végre a' nm. htanács tisztelettel meg fog kéretni, hogy a' társaságot ezen megyei határozatról értesíteni sziveskedjék.

2) Ő fensége az ország nádora azon leirata, melly mellett néhai Horváth István igen nevezetes könyvtára, kéziratjai, egy oklevél-gyűjteményének főbb tárgyai jegyzékét a' megyének azon hozzáadással küldi meg, hogy a' nevezett gyűjtemény a' nemzeti muzeum számára 80 ezer pfton megvásárolható. A' jegyzék E. B. thiró urnak oly végből rendeltetett kiadatni, hogy azt átvizsgálva a' legközelebb gyűlésre véleményt adjon.

3) Krasznamegye közönsége levele, mellyben a' megyének megírva, hogy a' megnyitandó erdélyi országgyűlésre őflge k. parancsához képest követeket küldött: egyuttal a' megyét arra kéri, hogy vele kezét fogva a' viszszaesatlási törvény fogamatba vételét minden módon eszközölni ügykezzék. Miután az 1741ki 18dik 's az ezt megerősítő 1836ki 21. t. c. zikkék, mellyek a' részeket Magyarországhoz viszszaesatlatták, ennyi idő lefolyta alatt sincsenek végrehajlva, ezen elmulasztás pedig a' legsajnosb sérelmet okozza, őflge alázattal meg fog kéretni, hogy ezen törvények végrehajtását valahára eszközöltetni méltóztassék. Továbbá minthogy mind M. országnak, mind Erdélyben oly köz az ohajtás, hogy ezen két testvér hazának közigazgatása egyesítettessék, hogy ezen egyesülés eszközéséhez szükséges előkészületek Erdély részéről, ennek most folyó országgyűlésén megtéttessenek, őflge szinte alázattal megkéretni rendeltetett.

4) Pest megye levele, melly mellett őcs. kir. főbgsége felszázados ünnepélye előrajának kidolgozása végett öszszgyűlt küldöttség jegyzőkönyvét hiteles másolatban megküldi 's egyuttal a' megyét felszólítja: hogy a' tervben irt emlékpénzek veretéséhez kívántató költségek együttí viselésében részvevő szándékát vele tudatni ne terheltezzék, a' felszólító ns megyének válaszoltatik, hogy Vas megye ne-

*) Nagyon kívánatos, hogy azon megyebeli levelezők, hol ezen rendszer divatoz, azt egész kiterjedésben tudatnák, hogy e' szerint a' távolabb lakó érdekelteknek is könnyítés nyujtassék a' gyűléseken elintézendőikre. — T u d ó s í t ő.

mesi pénztárából készséggel járuland a' földözendők földözéséhez 's egyuttal megkéretni fog, hogy megyénk részére egy arany, ezenkívül magányosok részére ezüst és bronz-emlékpénzt küldeni sziveskedjék.

5) Sz. kir. Pestváros tanácsa levele, mellyben a' megyét arra kéri, hogy a' keblebeli kórházban ápolást nyert vas megyei szegények gyógydíját házi pénztárából térítse meg hasonló esetben viszont megtérítést ajánlván, mire Pestvárosának válaszoltatik fog, hogy azon esetekben, midőn az ápoló egyedeknek saját értékük nincsen, gyógyítási díjakat a' házi pénztárból a' rr. készséggel kifizetendik. —

6) A' bábolnai kir. ménesi kormány által a' megyéhez intézett azon értesítés, hogy egy orvosát a' megyei kanczák megvizsgálása végett jövő hó közepén Szombathelyre küldendik, a' rr. ezen szíves ajánlást méltányló örömmel fogadván, az elküldendő orvos számára utazási költségei megtérítésén fölül 2 pft napidíjt olyformán rendelték nemesi pénztárukól kifizettetni, hogy ha az általa itt töltendő napok 20an alul leendne is, 40 pft tiszteletdíj leszen számára kifizetendő; melléje segédül Habetler Mórícz kormendi barom orvos 1 pft napidíj mellett küldetvén ki.

Több hivatalos jelentés nyomán a' Szombathelyen felállítandó elmebeteg-intézet fölsegállítására következő adakozásokról értesültek a' rr. Gyöngyösy Pál prépost 20, Sényi Gábor thiró 20, jáki nemes közönség 10, Hrabovszky János thiró 10, Stettner Antal thiró 10, Ajkay János thiró 8, Nagy János hittanár 's thiró 5 pengő forintot és a' menhely felállításától a' közterhek a' nemesség által is törvény szerint leendő viselése idejéig évenként 2 pftot ajánl, Vincze Sándor lelkész egy aranyat, Pusztá-Rádocz, Molna-Szeesöd, Pinka-Mindszent és több más helység öszvesen 33 ft. 54¹/₂ krt mind pengőben küldötték be. — Ezek, egy több folyamodvány elintézése és a' sárvári megürült biztos állomásra lett Noszlopy László volt jár. eskütnnek kineveztetése után a' hat napig tartott gyűlésnek vége lő; jövő december 10én kezdendő törvényszékünket megelőző közgyűlésünk pedig azon hó 9én nyitattik meg.

Nemrégiben Szombathelyen részvények utján fölépítettett fürdőház a' földesuraság ellenkezése mellett is megnyitattott, 's ennek létesülését — engedelemmel legyen mondva — egyedül derék főorvosunk — nem pedig fővárosunk, mint az Életképekben említve van — köszönhetjük. — Városunk jeles tanácsa éji lámpáinkat ismét néhány szaporítá; hát a' nagy karutczai rongyos lámpás tulajdonosa által mikor fog kivilágíttatni? — vagy a' derék gazda ur ugy megszokta a' sötétiséget, hogy a' fölvilágosodás felől már mit sem akar tudni? — A' műkedvelő társaság mint hirlik pár előadásival kívánja a' közönséget a' bekövetkező téli estéken át szerencsesíteni, min nagyon örvendünk — ha ugy lesz. — R e n d e s l e v e l e z ő.

Varasdmegyének oct. hó 19én megnyitott 's folytatva tartott közgyűlésén az előbbieknél után még köv. tárgyak fordultak meg, mellyek az olvasó közönségre érdekel lehetnek 's mellyekről a' horvát ujság bőven disse-rál. A' nádori ünnepélyről szóló rendeletek tárgyalása után a' megyei körlevelek vétettek föl 's ezek közt először Zág-rábmegyének azon átirata olvastatott föl, mellyben Varasd rendének tudtul adja: mikép a' gr. Erdődy főispánsága kérdésébe leginkább azért avatkozott, mert annak mellőzte által törvény sértetett, ez ellen pedig felszólalni minden alkotmányos hatóságnak nemcsak joga, de kötelelessége is; mi pedig Varasd azon kitételét illeti, miszerint Zág-rábmegye maradjon saját törvényhatósági körében 's ne avatkozzék a' szomszéd házi viszonyiba, feleletül adatik: mikép ezt maga Varasd sem tartá figyelemben, midőn a' zág-rábi kicsapongások 's a' turopoljai bajak elintézéséért legfelsőbb helyre fölirt. Varasdmegye rendének ezen értelmes argumentumok természetesen nem tetszvé, hatázzák: mikép arra felelni ugyan nem fognak, de nem tetszésüket jegyzőkönyvileg kijelentik. Utána Pest megye levele olvastatott a' nádori ünnepély tárgyában, mellyben Varasdmegye rendét is felszólítja az emlékpénzek veretési költségiben részesülésre. Varasdmegye rendei ezen költségviseléshez azért nem járulhatnak (halljuk!) mert a' tervezett emlékpénzekben magyar nem horvát körirat leendő; Varasd rdei ujjlag is kijelenték, mikép ők Horvátországban a' magyar nyelvet sehogy sem tekinthetik nonosnak, habár törvény van is annak diplomatikai állásáról 'stb. 's ennél fogva a' pesti levél tudomásul szolgált. Verőczemegye is megkeresé Varasdmegye közgyűlését ez alkalommal kérve ezt, mikép azon kérelmet, hogy a' vasut Verőczén keresztül még pedig minél előbb vezetessék, a' rr. támogatnák. Habár ezen körlevél czélszerű is, szükséges tárgy is 's e' felett latinul volt is írva, mind a' mellett a' rr. jónak látták azt az országgyűlési utasítások készítésére megbízott választványhoz általtanni. Ime tehát Varasdnak nem kell vasut, meg lehet azért, mert magyar társaság kezeli azt.

Mindezeknél nagyobb sensatiót okozott a' nm. hely-

tartótanácsnak azon intézvénye, melyben az általtérést a g. n. egyesült vallásra nehezíti, mennyiben a csoportos áttérést előbb feljeleníteni rendeli 's egyszersemind a karloviczi metropolita hirtelenkedése miatt abban megrovatik. Ezen intézvény tárgyalását a magyar megyék irányában is figyelemmel kísérik, hol az — mennyiben a vallási dolgokról törvényhozáson kívül tétetik rendelkezés, többnyire sérelemnek találattott. Vasardmgye rendei is sérelemnek indítványozák azt, de egyszersemind azon fájdalmakat sem mellőzik, mely a karloviczi érsek megrovatása miatt érte szíveiket. K. I. hoszvas beszédet tartott a vallászabadság érdekében 's különösen kiemelé azon bizonytalanságot, mely onnan keletkezik, ha valamely vallásról magán-uton rendelkezhetni. Erre azonban főispánhelyettes ur igen ápropos megjegyze, mikép épen a karloviczi érsek volt az, ki a közelebbi mult országgyűlésen mindenkép ellenzé, hogy a g. n. egyesült vallás törvényhozási tárgy legyen. Ime mily hamar fordulnak az argumentumok! Adminisztrator urnak sikerült is a véleményeket oda összpontosítani: hogy ns Vasardmgye rendei ezen áttérést nehezítő intézvényt, nem veendőik sérelemnek, s ama karloviczi érsek mellett nem szólanak fel, hanem e helyett követeik által jövő o. gyűlésen sürgetni fogják: hogy az ez érdemben kibocsátott első intézvény, melyben a g. n. e. vallásai áttérés egészen az 1844ki transzitorról szóló törvényhez idomíttatik, törvényink közé czikkessék. Aggodalomgerjesztő volt némely magányosnak azon panasza, miszerint a varasdi fő harminczad-hivatal az ezres bankjegyek be- vagy felváltását megtagad- dá, ez történt egy só-vásárló báróval a sóhivatalnál is; ennek okát a rr. megtudandók felírás határoztak a nm. hely- tartótanácshoz, nem akarhatván t. i. a rr. azt, hogy a bécsi bankhivatal hitele veszélyeztessék. Olvastatt meg egy intézvény, melyben Vasardmgye rendei intetnek, hogy mago- kat azon kérelmeket illetőleg, miszerint a törvények hoz- zájuk mindig hiteles alaku latin nyelven küldessenek — tartásuk a törvény rendeletéhez; tudomásul szolgált. Az el- lenzék néhány ez alkalmat polgári kötelességeik gyakor- latára használva, magukat önkint az adózók sorába iraták, 's az általok meghatározott adózási összeg befizetését az- onnal meg is kezdték.

Varasd sz. kir. város tisztujtása Busán Her- man kir. biztos vezérlete alatt oct. 27. és 28d. napjain kö- vetkező eredvénnyel juta véghez: főbíró Rizmann Ferencz, polgármester Staudinger János hivatalaikban megerősít- tetek; kapitány lett Somogyi János eddigi tanácsos, a két megürrült tanácsosi állomásra Plohin Imre eddigi első al- jegyző és Kupak Ferencz eddigi tiszti ügyész választattak. Tiszti ügyész lett eddigi pertárnok Kovács Pál; első al- jegyző Rizmann Mihály, lajstromzó: Ferencz Lajos; a többi hivatalnok volt állomásában megerősített. Az ürességbe jött választópolgári helyek következőkkel egészítették: Jel- lachich Dániel, Ferk Inceze, Feman Pál, Minotti, Brachko József, b. Pongrácz Sándor, Lukinacz Antal, Szakács Má- tyás, Appel Mátyás, dr. Mlinarics József. Választás után biztos ur az új tiszti személyzetet az összes vál. polgár- sággal 100 személyre terített asztalnál fogadá, a polgárok pedig ez emlékezetes napot a városi teremben fényes tánc- estéllyel ünneplék.

Szatmár megye tisztujtásáról elapok 87d. szá- mában Érmelléki által közlöttekre felvilágosításul egyik le- velezőnknek következő tudósítását közöljük. (Utóhangok a szatmári legközelebbi tisztujtásról.) Ezelőtt 6 évvel szinte nagy készületi tisztujtás tartaték Szatmárban, az akkor két orsz. hires alispán közül az első a felingerült nemesség és közvélemény elől félrevonulva lelépett; nem ugy a második, ez szembeállva harcra kelt (a szó értelmében) 's hogy első alispán lehessen, nagy áron gyűjtött ezer embert. Ámde ellenében akkor D. F. ötezer nemessel állott, de mivel ő első alispánságra nem jelöltetett ki, ötezer nemessel Sz. Pt. tevé első alispánnak, másodiknak azután kijelöltetvén meg- választott a közkedvességü D. F. ki időközben a zivatarok közt lelépett. Így történt 6 évvel ezelőtt.

Hat év mulva f. e. oct. 20kán a tisztujtás előtti na- pon, ismét két pártot látunk NKárolyba seregleni, ismét a 6 év előtti pártfőnököt látjuk mind két oldalon, azon kü- lönbséggel, hogy a magát mérsékeltnek nevezett párt élén G. K. L. látjuk.

Noha Szatmárnak 1/3da a Károlyigrófoké 's a szék- város szinte 500 nemessel, több nemis helységgel, az el- lenzék két népszerű kijelöltjéhez E. M. és D. M. Szat- márnban az értelmi és vagyoni többség csatlakozott mégis e' nevekhez, 12 zászló alatt a Nyir Szamosköz és Kraszna részeiből nagy számú nemesség seregett, előtök lóháton sok deli ifju vezérlete alatt vig dal és zene között vonultak a városon keresztül tanyáikra. A' másik párt kevesebb számú vezér után fenyűzőld ágaival e g y k e d v ü e n, v o n u l t b e, — kik mind a két fél szekereit fel- számították, azt állítják, hogy az ellenzéknek 60 szekérral

vala többje, ámdé akkor éjjel az ellenzék embereinek egy része még szállást sem kapva elcsábittatván — elpártolt.

October 21d. a tisztujtás reggelén a megye udva- rán sorolvas katonaság választotta el a két fél embereit, ki ezelőtt 6 évvel ötezer vokssal választaték meg, elnököt; az, ki megválasztatta, az ellenzék során szokott helyén ál- lott most is. Az első alispánságra kijelöltek közzé sorozta- tott E. M. is. Ugyde a két fél voksait szedő küldöttség el- nökei (az ellenzékhez U. B. a' conserv. embereihez G. K. L.) nevezettek ki, és így maga előtt kellett saját embereinek voksolni. Így már bizonyos volt az ellenzék bukása. Esti 6 óraker számítottak meg a golyók, mely szerint 3999 vok- sal elsőalisp. leve Korda Lőrincz. Már a nap leáldozott, az ellenzék embereit szállásaira bocsátá 's ez bár följelentetett, a' kijelölés mégis folytatott a' második alispánságra, melyre egyedül a' conserv. fél emberei jelöltetvén egyedül az ő embereik levén jelen választott meg másod alispán. Másnap az ellenzék embereit haza bocsátván csak nézője lett a' választásnak, melyet U. B. vezetett még néha a' fő- ispánhelyettes elibe is. És most már tekintsünk vissza 6 évre h á l á v a l e s nyugalommal, ha mind a két szó el nem fagyott volna Szatmárban!

Gyula november 10én. E' lapok 84ik számában két közlemény jelent meg egyszerre a' békési octoberi évnegyedes közgyűlésről. E' közlési versenynek magában véve csak örülhetni, de bezeg nem ám annak, hogy a' 2ik hely- len áll, minden jegy és aláírás nélkül Gyuláról october 12ről tudósító ur * alatti jegyzetében valótlanosságokat közöl 's ügyeszik országszerte terjeszteni, 's ez által az igen tisz- telt szerkesztőség iránt nem nagy figyelmet tanusit. Illye- neket csak amúgy minden jegy és név nélkül küldhetni be. Ugyanis valótlan, hogy ama * alatti jegyzetben említett rendkívüli közgyűlés határozata az lett volna, hogy „a' k ö z m u n k á t e l ő l e g e z n i k e l l,“ ezt jegyzőköny- vünk kerekén tagadja 's el sem gondolhatni, honnan irhat névtelen tudósító illy soha nem hozott végzést? Valótlan hogy ezen rendkívüli közgyűlési, vagy más akármely vég- zésre alapítva, akár alispánilag, akár megyeileg parancs köröztetett volna, mely a' közmunkát előlegezni vonakodók bürtönöztesését, 's botoztatását rendelné. Ezt tudósító me- gyei jegyzőkönyvünkől soha ki nem fogja olvasni 's ha talán az egész megyében akadhott egyes, ki a' megye vagy alispán nevében illy parancsot csakugyan körözte- tett volna, tessék névtelen tudósítónak megnevezni azon visszaélő tisztviselő nevét, hadd feleljen az parancsáról 's tetterül; de szárazon azt írni: „Egyébkin határozta- tott: hogy a' közmunkát előlegezni kell 's innen azon körözött parancs, mely szerint a' közmunkát elő- legezni vonakodó első ízben tömlöcztessek, másod ízben botoztassék“ és ezt illy összefüggésben írni nem egyéb, mint kézzelfoghatólag ügykezés az olvasó közön- séget olly gondolatra vezetni, mintha valósággal léteznék ollyan parancs, 's az e' megye tudtával vagy épen végezté- re alapítva köröztetett volna. Ez már több mint nem fi- gyelmzés, ez a' megye jellemének sértése, az igazság el- ferdítése 's nem kis polgári bűn. Illy vádat e' megyére szer- fölött méltatlanul erőtetnek háritani, it istennek hála! szám- úzettek a' mogyorós végzések, itt még 1812dik évben dec. 12én kivételtet különbség nélkül minden községi előjáró kezeiből a' páleza, megkötöttet, a' mennyire csak lehető, 's mostani körülmények között, magának a' szolgabírónak és esküttök keze a' botoztatásra nézve, sőt mi több, a' fenytör- vényeszekeken i f e h é r h o l l ó a' mogyorófa, 's épen, a' legutóbbi, f á j d a l o m! egyik legnépesebb évnegyedes fenytörvényeszekünkön egyet- lenegy bot sem itéltetett a' gonosztevőkre, mint ezt a' jegy- zőkönyvből bárkinek készen fölmutathatom; — 's minden- esetre merek bizvást hivatkozni a' köztudomásra, hogy ha valahol, e' megyében a' nép megbecsültetik, 's a' legszele- debb bánásmóddal gondosan előkészítetik az urbéri viszo- nyokból mielőbbi felszabadításhoz és önálláshoz; örömmel láthatja itt, ki el nem fogult és látni akar: miként minden pártszínezet nélkül nagy és kicsiny, ki kissé műveltebb, szí- vesen munkál közre a' nép törvényes szabadságának mie- löbb és minél kedvezőbb feltételek alatt leendő kivívására.

Azért hagyja el az alaptalan gyanúsításokat, hanem adja meg kinekinek a' magát 's mindenesetre a' gyűléseken jegyez- zen pontosabban 's legyen nagyobb figyelemmel a' tisztelt közönség és szerkesztőség iránt.

Ezeket az igazság és megyém becsülete érdekében elmondani kötelességemnek tartom, 's minthogy mit állí- tok, jegyzőkönyvileg is be tudom bizonyítani, nevemet is ide írom. S z a k á l L a j o s. *)

*) Szives köszönet a' * alatti ferde tudósítás megiga- zításáért! mit jövőre nézve a' netán történhetőkre is szives bizodalommal kikér

a' szerk.

Rövid közlések. A' magyar kereskedelmi tár- saság nov. 8. és 9kei közgyűléséről előbbi közleményün- ket következőkkel pótoljuk a' H. lap után. A' tagok mege- gyeztek abban, hogy a' magyar kereskedelmi társaság munkálkodásai folytattassanak: A' mi tehát ezen társaság minden eddigi csapásai közt a' leggonoszabb leende, a' né- melly részről rebesgetett f e l o s z l á s, el van háritva, miu- tán a' közgyűlés a' társaság mostani állapota szerint a' feloszlatást szükségesnek épen nem találta. A' társaságnak 355 ezer pft befizetett részvénytőkéjéből, mint a' választ- vány azt körülbelül kiszámíthatá, 200 ezer pft megmaradt 's ez már magában is szép tőke 's hozzá járulandván a' még hátralevő részlegek ezekkel a' társasági tőke 400 ezer pft-ra fog emelkedni. Azonban a' választvány beadott ki- mutatásiban a' meglevő készleteket csak megközelítő bec- szerint, vagy a' rajtok fekvő előlegezésekhez képest vehet- nem határozand; addig a' mostani igazgatás és czimvezetés tartatik meg, ideiglen jövő esztendő elején tartandó köz- gyűlésen pedig, melyre a' társaság akkori állapotának mérlege is elő fog már vizsgáltan terjesztetni, intéztetik el definitive az igazgatás organisatioja. A' társasági tagok rész- szeltese iránt határozatot: minden év végéig mérleg készítettik 's ha ez nyereséget mutat, a' már tett befizeté- sek után 5% osztlék adatik, vagy ha ennyi nem telnek, annyi, mennyi telik; a' mi pedig az 5% ten túl nyereség ne- tán volt, az tőkéhez csatolattik, míg a' szenvedett veszte- ség egészen helyre üttetik; ha nyereség annyi nem volna, hogy az imént említett 5% belőle kitelnek, akkor a' kö- vetkező nyereséges esztendő fogja pótolni az előbbi veszte- seségesnek tartozását az 5% osztlék tekintetében. Ha pél- dül 1817. csak 3% osztlék jutna, 1818. pedig a' nyere- ség 10% nyereséget nyujtana: akkor 1818ban kifizettetik először az azon évi 5%, utánfizettetik másodsor az 1817ben elmaradt 2%, 's csak az ekép fennmaradt 3% té- tetik a' tőke-kiegészítés rovására. Illy módon a' tagok biz- tosítva vannak, hogy pénzeik folyvásti haszonvételét is él- vezhetik 's a' társasági tőkének is helyre kell pótoltatnia, hogy tehát a' társasági ügyvitel a' lehető legszilárdabb mó- don fog vezetetni.

Pest sz. kir. város tanácsa a' Bp. H. szerint nov. hó 6án ülést tartott, melyben elnök polgármester előadá, hogy a' szegény intézetekre ügyelő bizottság mult napi ülésében azon aggodalmát fejezte ki, mikép lehetne a' mutatkozó drá- gaságból bekövetkező inséget enyhítve a' szegénységet na- gyobb nyomortól megmenteni; ez alkalommal azon eszme is felmerült: vajjon nem volna e' czél szerű, főhg-nádor ó fenségének örvendetes felüldülését az által ünnepelni meg, hogy az ezen közörömben részesülő helybeli lakosság a' mondott czélra tehetség- 's örömrészvételhez mért önkén- tes felebaráti segélyadományokat ajánlana. Mután pedig az imént érintett üdvöz czél elősegítésének kezdeményeül Valero Antal vál. polgár ur, mint a' nevezett bizottság tag- ja, saját részéről 200 pft adományt ajánlott, elnök polgár- mester ezt maga részéről 50 pft ajánlattal követte, további intézkedés végett olly javaslattal terjeszté a' tanácsnak elő, miszerint azon esetre, ha véleménye viszhangra talál, an- nak létesítéseül a' választó polgárság hozzájárultával ál- landó bizottság volna kinevezendő. A' tanács-elnök pol- gármester ur indítványát az ő, és Valero Antal becses a- jánlattával együtt kedvesen fogadva, a' választó polgársá- got hasonló részvét 's közremunkálkodás végett szólítja fel, melynek reménye fejében az indítványzott bizottság elnökévé főpolgármester Szepessy Ferencz ur 's tagjaivá a' tanács kebléből Szekrényesy Endre városkapitány, a' vál. polgárság részéről pedig szószólv Staffenberger István ur, az általa kiküldendő választó-polgár urakkal, nemkülönben a' külvárosi bíró urak nevezetvén ki, ezen bizottságnak szinte meghagyatik, hogy a' szegény-ápoló intézettel a' f. évi oct. 27kén 44,152 sz. alatt kelt 's e' hatóságnál f. é. nov. 2án 48,170 sz. alatt kihirdetett helytartósági k. intéz- vény szellemében értekezendő, a' fenn kitűzött czél eléré- sére alkalmas módokrol gondoskodják 's javaslatát továb- bi intézkedés végett minelőbb a' tanács elibe terjeszse-.

Erdélyi ügyek. Az Erd. H. nak köv. érdekest irnak, mi ismét újabb adatul szolgál a' nem sokára ismét össze- üendő hongyülésnek erélyes rendőri törvényekről 's nép- nevelésről intézkedés szükségéről: Hátszegen — mond a' tudósítás — minden hétfőn barom- és élelemszeri vásár szokott lenne. A' barmok nem drágábbak mint egyebütt, de a' gabona annál drágább. Tisztabuza vékája 3 rf. 15 kr., e- legy 2 f. 30 kr, roz 2 f. törökbuza 1 f. 40 kr váltóban. Oka

e' drágaságnak az: hogy e' vásárra csak a' vidékiek szoktak gabonát szállítani, hol a' nyári szárazság miatt a' termés silány volt, s a' hol többeske termelt is, a' ruszkbergi gazdag bányászársulat a' birtokosaktól még korábban mind megvette s mivel az idén a' Bánság, mellynek Hát-szeg is vásáros helye, gyöngye termést adott, onnan is sok a' vevő, gabona pedig a' hétfői vásárokon, hol máskor 2 ezrig való véka volt, most alig megy 2—300 vékára. A' vidéki szegénység aggódva néz jövődjébe; a' tehetősb rész azonban édesb reményekkel kecsegteti magát a' jövő farsang iránt, mert mindaddig a' hátszegi tánczterem nem létezt egy koresmaház pótolta, most pedig épülő félben van az első oláh ezred vendégfogadói udvarán egy alkalmas tánczterem. De a' reményvalóság édes örömeit szépeink jövő évben nem (de csak az új tánczteremben nem) élvezhetendik, mivel csak 1848ki farsangra nyitattik meg; azonban ne csüggedjenek, hisz sok öröm mentől későbbre jó, annál édesebb.

Oct. 15dikén délelőtti 11 — 12 közt Vajda - Hunyadhoz félóránira eső P. nevű falunál kir. közügyigazgatósági hivatalnok B. J. állomása helyére utazván vissza, egy rongyos öltönyű ember, ki már azelőtt is utjában gyanus léptekkel kísérelt szekerét, megtámadja, szekere hátulján levő podgyásztól megfosztani szándékozván. B. J. hátra tekint, a' merényt észreveszi, pisztolyát a' rablóra czélozza, de az nem sült el s akkor veszi észre, hogy töltetlen maradt. A' rabló még sem távozik, mire B. J. szekeréről leugrik's kezében levő üres pisztolyával és pálczájával kényserü távozásra; de ez távozás helyett B. J. — nyakon espi, B. J. viszont félkézbe, üres pisztolyával pedig másik kezében a' rablót úgy döfl ágyékba, hogy ereje némileg hanyatlani kezd; azonban mégis elég erős ellenfelét kezében levő éles kódarabokkal ütni's meg is sérteni. Mire B. J. pisztolyát eldobja s pálczájával kezdi magát védeni. Erre a' rabló bicskát ránt ellenét felhasítandó, de B. J. nek sikerült ellentvetni egy ütleggel, melly miatt pálczája eltörik hegyes száka maradván végiben. Ekkor egy dőfés a' pálczavéggel a' rabló szemé ellen sikerült, mire belőle a' vér kezdvén erősen buzdogni B. J. urat elbocsátja s futásnak ered, midőn már szinte az említett falu derekájig hatottak szüntelen küzködve. Ekkor B. J. tolvajt kiált s kocsisa hasonlólag, ki a' faluba sietett volt segítségért. Többen rohannak a' küzdőhelyre, B. J. kéri hogy a' rablót üldözzék, de a' falubeliek szótlanul helyt állnak s üldözés helyett fenyegető s mocskoló szöveggel illetik, sőt B. J. azon kérdésére: hol lakik a' falusbiró, azt felelték, hogy ottan falusbiró nincs. Ezek után B. J. tanácsosnak vélte onnan sietve távozni s V. Hunyadon egy vendéglőbe száll pihenni, hova ekkor többen is ösztöngyöltek. Kévs időre hírül adja kocsisa, hogy a' rabló az utcán halad fel sietve, de más czondrában és kaplapan. B. J. nek tanácslák az elfogatást, de ő azt felelte, hogy magának nem bajt okozni, hanem a' bajtól menekedni ohajt. Ez ember meglakolt, mert hihetőleg félszemmel fog maradni s különben is eddig v. elbujt vagy eldugták, és így sikertelen lenne fáradozása, különösen egy olly városban, hol orzások gyanuja alatt egy olly személy van, ki nek e' tárgya is kezei közt fordulna meg, ki előtt becsület-szava, sőt hite is aligha nyomatékkal bírna; hol egy közlebbi vásárkor egy kisaszszonyis képes volt fényes nappal portékákat orozni s megköszönte a' káros, ha tulajdona viszszakivánásaért szép szerivel menekülhetett. Ez nap B. J. nek a' szilvási és hátszegi erdőkön kelle késő este keresz-tül utaznia s többen javasolák utja halasztását, nehogy újabb megtámadásnak legyen kitéve, de B. J. mégis folytató utját töltött pisztolyaival. Újabb megtámadással kellett e' küzdenie vagy nem, arról értesülve nem vagyok. Végül még az jegyeztetik meg, hogy P. ben már néhány nap óta minden éjjel házfelverések s gyujtogatási üzenetek történtek; s nyomozás még eddig nincs irántok. A' M. és J. pedig egy szászvárosi eseményt közöl, miszerint oct. közepé táján fogházba kísérelnek bizonyos Strobel nevű württembergi svábot, ki egy gazdag s becsületes szász polgár Roth Pé-ternek egyetlen — mintegy 12 éves fiát, atya távollétében meg akarta ölni s még két rokona gyermekét is. A' gyermekekkel előbb játszodni kezdett, azután iszonyuan fojtogatni; szerencse, hogy a' közel szomszéd hallván a' jajgatást, hirtelen oda sietett, különben két perc alatt három gyermek halva, s a' becsületes szász polgár sok aranyból ki lett volna rabolva. Ennyit némelly tulzó szász atyafiának, kik a' dolgot tréfának tekintették; tudósító az édes apától hallá. Ez tudunkra már a' harmadik eset, mi a' bevándorolt württembergiek lelkiületének tanuja, azon württembergieknek, kiket az elődicséret bárányszélségüknek hirdetett, s ha nem csalódnak, ezen apostolok közt tán a' M. és J. némelly levelezője is szerepel. ↑

Árva megyének jelentése a' kebelbeli szegénység kiegészítésére beérkezett kegyes adakozások mi-képeni kezelése szerint (folyt.) 155) Hajdukerület 165 ft 14³/₄ kr; 156) ugyanazon kerület 92 ft; 157) Ofner Pes-

ter Zeitung szerkesztősége után 426 ft 1 kr.; 158) Wimmer Theophil 120 ft; 159) nm. m. k. helytartótanács után 28,663. szám a. 1351 ft 7¹/₄ kr; 160) Pesti Hirlap után 700 ft; 161) Pesti Hirlap után 50 ft; 162) Torontál vármegye 2 ft 16 kr; 163) Arad vármegye 3 ft 14 kr; 164) ugyan az 89 ft 2 kr; 165) Abauj vármegye 152 ft 40 kr; 166) Arad vármegye 13 ft 1 kr; 167) Budapesti Hirdo után 100 ft; 168) Torontál vármegye 65 ft 49 kr; 169) Torontál vármegye 9 ft 23 kr; 170) nm. hitótanács után 39,162. sz. a. 1877 ft 6³/₄ kr. Ezen szám alatt köv. adakozások foglaltatnak u. m. Szeged városa 30 ft; Pécs városa 3 ft 52 kr; Bánság kerületi bányabíróság 14 ft 39 kr; Kaproncza városa 50 ft; Szeged városa 4 ft 5 kr; veszprémi püspöksége 27 ft 55 kr; székesfejevári püspök 46 ft 36 kr; Pozsega vármegye 9 ft; ugyanaz 4 ft; Buccari városa 2 ft; kassai püspöksége 42 ft 19 kr; alsó ausztriai kormány 5 ft; morva-sziléziai kormány 17 ft 26¹/₄ kr; ugyanaz 19 ft 9 kr; alsó-ausztriai kormány 137 ft 30 kr; Pest városa 110 ft 16 kr; stájer kormány 5 ft 15 kr; ugyanaz 30 kr; horvátországi hadi főkormány 41 ft 6 kr; morva-sziléziai kormány 53 ft 23¹/₄ kr; alsó-ausztriai kormány 5 ft 15 kr; stájer kormány 70 ft 23³/₄ kr; Szerémegye 40 ft; Pest városa 3 ft 44 kr; Borsod vármegye 30 ft 34 kr; egri érseksége 23 ft 20 kr; Heves vármegye 37 ft 54 kr; Bánság kerületi bányabíróság 1 ft; roznói püspöksége 5 ft 10 kr; Scitovszky János pécsi püspök 80 ft; Dulovics András selmeczbányai tanácsos gyűjteménye 118 ft; karloviczi görög n. e. érseksége 49 ft 2 kr; stájer kormány 68 ft 3³/₄ kr; alsó-ausztriai kormány 2 ft 21 kr; morva-sziléziai kormány 13 ft 12 kr; ugyanaz 15 ft 47 kr; alsó-ausztriai kormány 308 ft 1 kr; felső-ausztriai kormány 222 ft 4³/₄ kr; stájer kormány 73 ft 24¹/₄ kr; morva kormány 56 ft 1 kr; ilir kormány 51 kr; tótországi hadi főkormány 9 ft 32 kr; alsó-ausztriai kormány 6 ft 21 kr; Zágráb megye 4 ft; morvasziléziai kormány 4 ft 24 kr; felső-ausztriai kormány 5 ft 40 kr; összesen 1877 ft 6³/₄ kr.) 171) Veszprém vármegye 5 ft; 172) nm. m. kir. helytartó-tanács után 1698. sz. a. 1791 ft 5¹/₄ kr. (Ezen szám alatt köv. adakozások foglaltatnak u. m. Baranya vármegye 122 ft 48³/₄ kr; Csongrád vármegye 17 ft 14 kr; Vas vármegye 6 ft 50 kr; cseh kormány 15 ft; Somogy megye 2 ft 24 kr; Vas vármegye 7 ft 48 kr; zágrábi püspöksége 60 ft 43 kr; tiroli kormány 48 ft 6³/₄ kr; felső-ausztriai kormány 81 ft 28³/₄ kr; morvasziléziai kormány 21 ft 24¹/₄ kr; stájer kormány 21 ft 42 kr; alsó-ausztriai kormány 6 ft 25 kr; stájer kormány 43 ft 49¹/₂ kr; horvátországi hadi főkormány 13 ft 15 kr; felső-ausztriai kormány 137 ft 15¹/₂ kr; besztercebányai püspök 40 ft; egri érseksége 8 ft 14 kr; alsó-ausztriai kormány 258 ft 37 kr; cseh kormány 15 ft 14³/₄ kr; Temes vármegye 40 ft 42 kr; Kras-só megye 194 ft 41 kr; Pozsega vármegye 18 ft; alsó-ausztriai kormány 19 ft 12 kr; diakovári püspöksége 19 ft 57 kr; alsó-ausztriai kormány 472 ft 21 kr; tiroli korm. 87 ft 39¹/₂ kr; triestzi kormány 9 ft; morvasziléziai kormány 1 ft 13 kr; összesen 1791 ft 5¹/₄ kr.) 173) gróf Zichy Károly 1400ft; 174) néh. gr. Erdődy József öz. 200 m. rozsol és 200 ft; 175) Gr. Csáky I. öz. 400ft; 176) barsm. első alisp. után 100 m. gab. 177) barsmegyei oszlányijárás Borsod József esküdt által 1¹/₂ m. buzát, 44 m. rozsol, 72 mérő árpát és 2 m. zabot ajánlott; 178) barsmegyei lévai járás 213¹/₂ mérő gabonát; 179) Eszterházy hg 300 ft; 180) árvaváraljai színház 13 ft 19⁶/₁₂₀ kr; 181) Trencsin vármegye 182 ft 24 kr; 182) Szumrák Pál 3 mázsa lisztet; 183) lipóti szent-miklósi izraeliták közönsége 17 ft; 184) Árva-megye közönsége 45 ft; 185) Zólyom megye közönsége 16 mázsa burgonyát; 186) galgóczi uradalom tisztjei 116 ft; 187) Uzovics Sándor 10 mérő árpát; 188) Okolicsányi János 16 mérő rozsol; 189) Zniováralja 2 mérő rozsol. Összesen 59,877 ft 48¹¹/₁₂₀ kr.

Igy tehát ezen ajánlás öszszesített egyes tételei világos tanui a' feljebb kitért azon állításnak, melly szerint a' szegények pénztárába bevétel gyanánt befolyt kegyes adakozások 59,877 p. ft 48¹¹/₁₂₀ krnyi öszveggben jegyeztettek föl. — Hogy azonban e' részben minden kellek és szükségek, köteleességek teljesítésével maga a' nemes földadatu czél ohajtott eredvényvel elérssék, a' kitűzött ösvény megfutasában pedig lehető legpontosabb eljárás a' főnforgó körülményekhez szoros alkalmaztatását föltételezze, az említett és főhadi adószedőnk kezeibe letett általános bevételi pénzöszveg némelly megyei határozatok szerinti kezelésével, egy e' végből kivezett számosabb tagból állandó választvány bizaték meg úgy, hogy miképi eljárásáról számoljon. (Vége köv.)

Magyar tudós társaság. B. Deresényi János udvari tanácsos urnak a' hitbizományok tárgyában kitűzött rendkívüli jutalmára november 15ig mint határnapig alulírt-hoz hat pályamunka érkezett illy jellegűekkel: 1) Du trágst sehr leicht, wenn du Nichts hast, Aber Reichthum ist eine Last. Goethe. — 2) Figyelmet kérek, és heven aranyat. — 3) Ki az emberiséget mindenkinben tiszteli, van abban magában is tisztelni való. Fáy András. — 4) Erős lesz országunk, nagy

a' király, Hol ennyi ember boldog hont talál. Vörösmarty. — 5) Nil nisi justum. — 6) En honunk magyar és alkotmányos felvirágzása után sovárgok. Gr. Széchenyi István. — Beadtván e' pályairatok a' mai közgyűlésnek, a' hat jeligés levél ho itékba zárva, az akademia és Sztrokay Antal r. tag peesé-teivel lepecsételve, a' jutalomnak a' jövő hónapban tartandó nagygyűlésen elíteltetéseig a' levéltárba tételtek; a' kéziratok pedig megvizsgálás végett három osztálybeli tagnak adattak ki Kelt Pesten a' m. tud. társaság kisgyűlésében, nov. 16. 1846. D. Schedel F. titoknok.

Az állatkinzás elleni egyesület f. é. november 19én, délelőtti 10 órakor a' kir. magyar természet-tudományi társulat teremében (egyetem-utca, Almássy ház, 90 sz.) közgyűlést tartand. Miatán e' közgyűlés az egyesület eszközléseinek indulópontjaul tekinthető s megkezdéseül a' czélközéltetésnek, miszerint az állatokkal kegyetlen bánásmódot, mint melly a' szív nemesb érzelmeit eltomplija s az embert nemcsak szellemleg alázza le, hanem közgazdászati, — sőt mennyiben némelly állatok eledelül szolgálnak, egészségi szempontból is ártalmas, megszüntetni törekvendi: szabad legyen reményleni, hogy az egyesület iránt érélyes részvétüket számosan jelentendik ki jelenléttelükkel Legyen ezennel a' meghívás mind-nkhez intézve. Kelt Pesten 1846. november 14kén. Báró Nyáry Antal elnök.

Budapesti napló. (Nov. 19kén.) Pestmegye évnegyed közgyűlése tegnapelőtt kezdődött.

F. hó 15kén tartá közgyűlést „a' vukovár-flumei vas-utársaság“ az iparegyesület teremében. Hazánk több jelessége között jelen volt nm. S z e c h e n y i I s t v á n gr. s annyit most is nyilvánított: hogy ő a' flumei vas-ut létesítését ohajtja sat. E' vasuti úgy napról napra több rokonszenvnek örvend a' hazában s részvény-aláírások szaporodnak. A' fővonal a' Drávavölgyébe fog vezetetni. A' pécs-mohácsi vasutársaság szövetkezése elfogadtatt.

A' Kisfaludy-társaság által kiadandó „magyar szépirodalmi szemle“ programja megjelent; belőle örvendetes jeleneteket várhatni irodalmunk fejlődésére nézve.

Azt hirlík, hogy a' Nádaskay és Zerffy által szerkesztendő „Merkur“ irányváltoztatás nélkül: magyan napilap leend, minek hijányát eddig részben éreztük, némi szükségébe tagadhatlan. Igy a' kritikai térre száguldozás, s a' szépirodalom háborgatása nélkül — e' tekintetben elég közlönnyel bírnunk — üdvözölve legyen!

A' költészet terén egy jeles elmetermek tűnt fel, mellynek címe: „Báthory Erzsébet történeti beszély, írta Vachott Sándor.“ Az egész mű csak két énekből áll, dúsabb tartalommal, mint némelly énekek énekeig nyuló szentiványi dal. Ar-ra 30 kr. pengő. — Kövessy Kálmántól megjelent „Esti dalok“ cím alatt 50 zsenge költemény, ennek is ára 30 kr. pp.

Az egy év előtt hoszszu folyamú válóper után megoszott, pesti körös, nemzeti kör' mult csütörtökön és szombaton kölcsönös egészségükre egymásnak lakomát tartottak, mellyben választottaik társaságában sokan igen jól mulattak s a' szellemi egység szép tanujeleit adták. Mivel a' magyar bor mellett könnyen köt barátságot, hihető hogy a' körök is öszszeolvadandnak.

„Kisfaludy“ a' Balaton új gőzöse következő gyorsasággal járja be a' fő pályát: Keszthelytől Badacsonig 1 óra 15 perc; innét a' fülepirévig 45 perc; Tihanyig 1 óra 15 perc; Füredig 3 óra 45 perc; Füredről Kenesséig mintegy óra. Első teherszállítványa egy sopronyi gabna-kereskedőnek Bolgárból Keszthelyre szállítandó 10 ezer mérő gabonája volt, mi mérőnkint 1 forintot számítva 10 ezer forintot jövedelmezett, legelső személy-szállítása pedig 300 p. forintot.

Viszsa a' dta! igen ám, mert a' tiszta önértet nem szenved magán szennyet, habár minden emberszem előtt elrejtetik is; egy pesti polgár és dohánykereskedő, Schindler ur nemeslelkű tettéről szólunk, ki minap Pest városnál a' templomi alapítokéből 2000 p. forintot vehet fel, a' tiszviselő védetlőből egy 100as bankjegyet helyett 1000 forintot kapott; a' pénztulajdonos ezt honn észrehevén viszsasietett s a' bankjegyet, mellynek távolléte a' tiszviselőnek álmatlan éjelet okozhatandott, tisztességgel viszszaadta. E' tett annál méltóbb nyilvános megemlítésre, mivel korunkban annyi család követett el szándékosan, hogy gyakran argusi szemekkel sem látjuk meg a' velünk szemközt álló rablót.

A' francia orvos-akademia a' kormánynak egy nyilatkozatot adott be, miszerint vasuton a' földellen kocsikon utazás olly veszélyes az egészségre nézve, hogy abból a' számtalan kóron kívül egy sajátneű betegség, mit ók „maladies des chemins de fer“nek (vasuti betegség) neveznek leggyakrabban támad.

Csütörtökön nov. 12kén a' conservatívek Budán magán tanácskozványt tartottak, melly az ország külön vidékeiről öszszgyűlt mintegy 200 tagból állott. Ez alkalommal egy egyszerű program tárgyalatott és fogadtatott el. (Pester Zeitung.)

Hétlön viradatkor esett le az idei első hó, kik későn ébredtek fel, már csak az ősz Gellérthegyen látták a' beköszönőtéli tüneményt. A' fűtés tehát már divatoz, ez az egyetlen divat, melly mulasztatlanul évenként megújul, csak néha változó modorban. Milly szerencsések példaul azon hónapok szobák birtokosai, kik a' fővárosi czélszerű építés következtében füstölő szobáikban kemence mellett sütkölöznek s bálulva nézik: milly szépen vonulnak ki tárt ablakaikon a' füstfellegek!

Polgári pályán a' becsületes munkássággal párosult jótékonyági s adakozási buzgalom egyik legszebb jellemvonása az emberbaráti kebelnek. Tartozó méltánylattal említjük meg az iparczimtár érdemes kiadó szerkesztőji Szal-kay Gergely és Németh János azon nemeslelkű elhatározását, miszerint közhasznú munkájokból évenként 50 példányt az iparegyesületnek, 25öt a' vakok pesti intézetének s ismét 25öt a' gyermekkorháznak áldozandnak, mit az idén már meg is kezdettek. Megérdemlik viszont a' közönségtől, hogy czélszerű hasznos vállaltjokat pártolja.

Amerika.

A' veraeruzi tudósítások egész oct. 2kaig terjednek 's igen kevés újat hoznak. A' francia hajócsapat egy újd-
don érkezett briggel erősült meg; Paredes mexicói volt
elnök „Thames“ gőzösn Angliába érkezett. Veracruzba
hajóra szállt, hova Mexico fővárosból erős őrizet alatt hoz-
zatott. Paredes, mintegy 50 éves férfi, meglehetősen alacsony
és szikár természetű, jó kedvűnek látszik 's hónapbéli számű-
zetését legnagyobb léleknyugalommal tűri.

Portugália.

Coimbra oct. 16. Noha már oct. 1jén nyitattott
meg az egyetem 's ezernél több tanuló érkezett, eddigelő
még senki sem iratta magát be, mert attól tartottak, hogy a'
főtanodát ismét bezárják, a' mi csakugyan megis történt.
Miután a' múlt évi vizsgálatok hátra vannak még, ezek most
utólag mennek véghez. Szomorú és sajrálatra méltó a' ta-
nárok helyzete, kik az idén csak két hónapi fizetést kaptak
— azt is folyamaton kívül levő lissaboni bankjegyekben 's
most 20 pcentes adó alá vették, azonkívül épen semmi
reményök, hogy ez évre többé valamit kapjanak, — többen
közülök Braziliába szándékoztak kivándorolni. Kereskedés
és ipar általánfogyva panganak.

Coimbra oct. 17. A' junta suprema a' királynő-
hez intézett feliratot, melyben azt a' Cabral minisztersége
ellen támadt fölkelés következtébeni változásokra emlé-
kezteti, közrebocsátotta; a' mostani miniszterek — így
hangzik többi között a' felirat — kikre a' nemzet köz átka
nehezül, legfőbb veszélybe döntik a' trónt és hazát 's ha ez
így tart tovább is, elkerülhetetlen a' polgárháboru; vég-
szavai a' feliratnak következők: „a' nemzet nem akarja e'
háborut, de a' kihívást elfogadja 's fölemeli az oda vetett
keztüit; ugyan bocsássa el felséged a' miniszterséget, mely
igazgatását olyvésszfenyegetőleg kezdte 's nevezzen ki
olyat, mely a' nemzet bizalmát bírja 's látni fogja felséged,
mikép ez ugyanazon engedelmességi érzettel dobja el a'
fegyvert, mellyel azt már más alkalommal is tevő; kerülje
felséged a' polgárháborut, kerülje azt egy nemkülönb
engedelmes, jó és hű mint szerencsétlen nép iránti szere-
teből!“ A' lissaboni sergekben a' szökés folyvást tart 's a'
hásonlag onnan megfutamlott Bomfin tábornok most a' fővá-
ros közelében gyűjti a' szökevényeket össze. Evora, Cas-
tello Branco, Viseu 's Bragából biztos tudósítás érkezett, mi-
szerint nemcsak az ott létező sergek nyilatkoztak a' vissza-
hatás mellett, hanem a' népesség is legnagyobb vágyat mu-
tat a' főváros elleni indulásra. — A' lissaboni bank, mely
előbb késznek nyilatkozék a' miniszterségnek adandó köl-
csönre, a' portói eseményekről érkezett tudósítás követ-
keztében szavát visszavonta. — Terceira herceg da Foz
erősségben keményen őrizetik. — Tegnap óta szakadat-
lanul számos jól fegyverzett guerilha érkezett a' tartomány-
ból ide, a' Lissabon ellen induló sergekhez csatlakozandók.
Ezek természetesen mind a' lázongó vidékről érkezett tulzó
hírek, mellyeket a' legújabb tudósítások azzal czáfolnak meg,
hogy Porto maga is hódolásra hajlik.

A' portói országkormányzati junta oct. 13káról kér-
velet intézet a' királynőhöz, mellyben többi közt meg-
jegyzi, mikép a' miniszterség egészen ellenkezőleg cselek-
szik a' királynő ígéretivel. Nem képzelhetni, ugymond, azon
benyomást, mellyel Terceira herceg megjelente Portóban
okozott, valamennyi előbb aratott győzelve nem volt képes
őt a' felingerült nép ellen védelmezni. A' fejtelenség töké-
letes volt, ennél fogva egy junta alakult annak fékezésére.
Polgárháboru fenyegetőzik, mit a' királynőnek el kell tá-
volítani; a' nemzet nem akarja ezen háborut, de a' kihívást
elfogadja, fölveszi a' keztüit. A' junta tehát folyamodik a'
királynőhöz: hártisa el ezen fenyegető veszélyeket, oszlassa
fel a' miniszterséget, melly oly üdvetlen rendszabályokat
alkot 's nevezzen másikat helyébe, melly a' nemzet bizalmát

bírja; látni fogják aztán, milly hamar leteszi a' nép a' fegy-
vert 'stb. Ezen kérvélvélhez das Antas gróf következő tar-
talmu iratot mellékelte: „Aszszonyom! Felsőged megbiza-
engem Minho tartomány kibékítésére, miben a' legnagyobb
bugzósággal is foglalkodám, felséged bizalmára magamat
méltnak tanusítandó. Bragában hirt kaptam, miszerint
felséged új miniszter-kinevezésre határozta el magát, val-
lamint néhány híres tábornok érkezése 's elfogatásáról is
tudósítottam. Az erre következett heves mozgalom Minho-
ban, a' kedélyek ingerültsége, a' szenvedélyek kihágása, to-
vábbi késelem nélkül rá bírtak a' nép élire állanom 's el-
fogadnom a' junta elnökségét, mellyel megkínáltak, mert et-
től függött a' polgárháboru elkerülése 's az éjszakai tarto-
mányok elpusztítása. A' hadsereg összeolvasztása a' nép-
pel hasonló érzelmekbe — ez volt aszszonyom, uralkodó
gondolatom, mert a' hadserget én egyik elemül tekintem
a' népnek, oszlopaul a' trón és szabadságnak, miket távol
kell minden pártküldelemtől tartani. Ezen gyöngéd körül-
mények közt jogosan 's politikailag véltem cselekedni, mi-
dön minden erőt a' trón és haza védelmére fordítottam; ezt
cselekedtem folyvást és cselekszem. Felsőged méltányolni
tudandja magas bölcsességével viseletemet 's nézetim tisz-
taságát. Büszke vagyok arra, hogy illy szolgálatakat tettem,
minőket csak tenni képes voltam; miért is felséged nagy-
atyja 's atyjától (pártfogóm, mesterem és szüntelen siratott
tábornokomtól) méltányoltan kegyeltetém. Felsőgedért
mindent, mi csak embernek a' földön drága, feláldoztam.
Fájlalom aszszonyom! hogy érdemeim nem nagyobbak, hogy
azokat mind felséged lábaihoz tehetném 's a' portugálok
nagy többségével egyesülve kérem: hallgassa meg a' nem-
zet szózatát és azt, mi után eseng. Isten őtalmazza felséged
drága életét a' mint azt valamennyi portugál ohajtja. Por-
to oct. 13. Antas gróf.“ Ez idő óta a' portói junta mintegy
szeretetteljes gyámja a' királynőnek 's ennek nevében ha-
tározgat. Királynő nevében rendeli, hogy a' királynőnek
ne engedelmesséjenek; királynő nevében fegyverre szól-
lítja fel az egész országot a' királynő ellen; királynő nevé-
ben emeli föl a' keztüit, táborban indulandó a' királynő 's
annak férje ellen, ki most a' hadsereg élén áll. Vajjon nem
felfordult állapota e' ez egy országnak.

Anglia.

Montemolin gróf titokteljes tartózkodása fölötti két-
ség még nincs tökéletesen eloszlatva. Közlebről csak
ennyit tudhatni e' tárgyban: Franciaországból megszök-
te után tüstint Londonba érkezett a' gróf 's jelenté magát
egy iratban a' külügyi státistákárnál 's menedéket kért An-
gliában. Válaszul azt nyéré, miszerint kérelme minden kor-
látozás nélkül teljesítettik. Erre nem sokára ismét írás által
Palmerston tanácsát kérte helyzete, kilátásai 's jövődó
miképi viseleté iránt. A' miniszter felelete volt: ő a' gróf esz-
méjít 's elveit kevésbé isméri, semhogy már most tanácsot
adhasson neki. Erre Espartero kapott a' gróftól egy levelet
bizonyos kérdéssel, mellyre a' tábornok válaszul azt adá,
miszerint ő nem fogadhatja el ajánlatit azon oknál fogva,
mert hűséget esküdött Izabellának. Ennek es utódnak min-
dig hű alattvalója marad 's csupán akkor fogná magáévá
tenni a' trónkövetelő ügyét 's ágát, ha Izabella utódok nél-
kül találna meghalni. Ez mind való tény, csak az a' kérdés:
vajjon a' gróf maga volt é Londonban vagy pedig ügyvise-
lője, ki előleg ellevén a' fenérintett Montemolinféle kézira-
tokkal látva, annak szerepét játszotta ott? a' kétség okát
abban találják, mivel hiteles tudósítások szerint Schweiz-
Lól már september hónapban intéztettek Bécsbe és sz. Pé-
tervárra levelek tartózkodási engedély iránt Montemolin a-
láírásával, joggal k ér d h e t n i tehát: vajjon a' gróf akkor
Schweizban volt é vagy Londonban? Bizonyossággal ál-
líthatni, miszerint november 4ke körül nem volt a' britt fő-
városban.

Franciaország.

Párizsból nov. 5kéről írják: „Normanby lord tegn-
előtt dél tájban a' külügyi miniszterségi hivatalhoz érkezett,
Guizot urnak egy válaszjegyzéket olvasandó fel Montpen-
sier herceg házasságát illetőleg. A' britt kabinet ezen hi-
vatalos levele nem kevesebb mint száz írott oldalt foglal
el 's olvastatása tovább tartott egy egész óránál. Normanby
lord eddigelő még semmi másolatát nem küldötte meg ezen
szóval intézett jegyzéknek, de a' külügyi miniszter minden
órában várja azt, Normanby ígérete szerint. Ez utóbbi meg-
marad nézeténél, miszerint a' britt kormány Montpensier
herceg gyermekei történetes trónöröklése ellen ovást
tenni kénytelen az utrechti békeszerződés czélja és szelle-
méhez képest.

A' királyi ház hercegei 's hercegnői új sógornőjük
Montpensier hercegnőnek egy a' legelső most élő francia
művészek kézzrajzolatiból álló gazdag albumot ajándékoz-
tak. Negyvenhárom darab foglaltatik e' gyűjteményben,
melly állítólag több mint 60 ezer frankba került.

Dánia.

A' kormány biztosság a' schleswig-holsteini Rendek
válaszfeliratát el nem fogadta, okuladván, miszerint az az
1834ki maj. 15kei kir. rendelvény által megállapított ügy-
vezetési szabályba ütközvén, formahijány miatt el nem fo-
gadható. Másnap (nov. 5.) felolvasá a' rendi elnök a' kir.
biztos válaszat 's megjegyzé, miszerint ezen morderral az
eddiggi gyakorlat ellenkezik; végül kérdé a' Rendeket: vaj-
jon szándékoznak é ezen okiratot a' levéltárba letenni 's
tiltakozást iktatni ellene a' jegyzőkönyvbe? Mindkét kér-
désre igennel felelt a' gyülekezet, 's a' útkárok tüstint foga-
natba vették a' határozatot. Nov. 6kán Gülich követ indít-
ványa tárgyalatott, melly is következőleg szól: ő felsége
a' mostani kormányrendszert egy a' közérkölciség 's i-
gazság igényinek megfelelő alapon másítsa meg, tegye
meg a' szükséges változtatást tanácsosi személyzetében,
's névszerint gr. Moltke Károly kancelláriaelnököt bocsás-
sa el minélhamarabb a' státushivatalból, — ezen indítvány
azonban élénk vitakozás után 29 szóval 12 ellen vissza-
vetetett. —

Görögország.

Oct. 22kére hitták meg a' magát kivégzett London
tábornok testvérei ennek 's a' két „dicső forradalom“ bará-
tít végtisztelet-adásra hamvadó maradványinak, miket Ae-
gionba, születéshelyére valának szállítandók. E' nap reg-
gelétől kezdve diszágyon volt a' halott tábornok egyenru-
hájában, a' szabadsági háboru emlékjelével 's érdemlett ren-
deivel diszesítetten kiterítve. Palamides kamraelnök írott
sirbeszédet tett a' ravatalra. Kettedfélkor délután nagy szá-
mu polgárság gyülekezett össze koporsókísérésül, mely-
lyen egy koszoru volt megerősítve következő felirattal: Lon-
dos András polgárnak, tábornoknak 's a' Laura és sept. 3ka
protagonistájának, Athene város tisztelet 's hálául, a' füg-
getlenség 26dik 's alkotványos reform 4dik évében. A'
gyászlepel négy végrojtjait Delijannis és Rhodios tábor-
nokok, Tsokris ezredes és Palatosz őrnagy vitték. A' bol-
dogultnak testvérei, ellenzéki főnökök és polgárok igen
nagy számmal kísérek a' menetet. Mély gyász és ritka rész-
vét kifejezése mutatkozott az Aeolus és Hermes utzákon át
kísérő polgárság és néptömegnél. 70 kocsi követé a' ko-
porsót egész a' Piraeusig, hol Argystopulos Perikles ur rö-
vid beszédet tartott. Erre az elhunytak testvéri és baráti
még egyszer borultak a' koporsóra, melly aztán hajóra té-
tetett Aegion felé. Ezen ünnepélynél nem volt senki a' mi-
niszterségből jelen, ellenben nem is gördítettek elibe semmi
akadályt, valamint a' rendőrség 's egyéb katonaság oda-
rendelésével sem zavarták azt meg.

92ik szám.

† Kecskenéhez tartozó bugaczi pusztán három kazalban 31, és az ügyne-
vezett Csödörben 40 öl hosszú kazal szé-
na van eladó; értekezhetni ránta nov. 21ig

Adonyi urodalom falkoláiban van 10
— 15 ezer 6 — 7 láb magas szép gyökeres
sátoros felleng (bálványfa) élőfa, szála 2
kr. pp. eladó. Ez a' legterméketlenebb siva-
tag fajja; tavazkor ültetve könnyen megered
a' felszárzabb és forróbb nyarat is, mint

Pesten, Mészáros utca 21dik szám alatt a'
háztulajdonosnál, azontul Ketskenétn,
Borsos Szabó Mihály urnál. —
2—2

esemete minden öntözés nélkül hervadatan
kibirja, magról és dugványokrul könnyen
szaporítható és kiirthatatlan, melly előnyei-
ért homokterek beültetésére különösen a-
jánlatik. Megre ndeléseket készséggel el-
fogad a' tisztartói hivatal. 2—3

Elveszett irományok.

Ó-Budától, a' budai váron át vezetó úton a' hajóhidig f. é. november 12én elveszett:
Egy nagy levélnyaláb ezen czímmel: „Sr. Excellenz Herrn Grafen Ste-
phan v. Széchenyi.“
egy levél ezen czímmel: Kapitain Mayer.
egy levél ezen czímmel: Restaurateur Sika. A' feltaláló, ki ezen leve-

ÉRTESÍTŐ.

1846.

leknek hasznát úgy sem veheti, kéretik *tíz pengő forintnyi jutalmazás* mellett azok-
nak a' duna-gőzhajózási hivatalban Pesten átadására. 2—3

Hirdetvény.

A' sóvári kir. sóháznál f. évi novem-
ber 26kán reggeli 10 órakor 850 pozsonyi ben, vagy pedig az iránti bizonyítványnak,
mérő zab és 900 mázsa széna szállítása i-
ránt fog nyilvános árlejtés tartatni.
A' kikialtó ára egy pozs. mérő zabnak
leszen 1 ft 12 kr pp., egy mázsa szénának
pediglen 1 ft 40 kr p.pénzben; azok tehát,
mintha azokat olvasztva vagy aláírta volna. A'
kik ezen árlejtésnél részt venni kívánának,
egy 10% részét a' kikialtó árnak mint há-
natpénzt, a' vállalkozó pedig 25% részét
a' szállításért járandó összevagnak kezessé-
gül letenni kötelesek; azonkívül még írás-
beli ajánlatok (Offert) is berekesztőleg f.
évi november 25kéig elfogadhatnak; bennök
azonban a' bánatpénznek vagy készpénz-
ben, vagy pedig az iránti bizonyítványnak,
hogy az ebbeli összeg egy kir. pénztárba
letéttetett, valamint azon nyilatkoznak is
foglaltatni kell, hogy az ajánló az árlejtési
feltételeknek olly formán magát aláveti,
szerződés felsőbb jóváhagyás fentartása
mellett fog köttetni; a' további árverési és
szerződési feltételek az említett kir. sóház-
nál mindennap a' közönséges hivatalos ó-
rákban megtekinthetők. 1—3

Dunavizálás: Budán, nov. 12kén: 5' 4" 0" az 0 felett.